

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal:
Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgőnycim: Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre ... 300 Lel.
Fél évre ... 150 Lel.
Negyed évre ... 75 Lel.
Havonta ... 25 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Lapunk legfőbb közleményei:

Egy pártban Erdély magyarsága.
Színész és városi tisztviselő véres
afférja.
Fakuló fotografiák.
Végig a megszállott Rajnán.
Izgalmas rablótörténet a bíróság
előtt.
Egy részeg német kikötőben.
Az aradi Petőfi-ünnepély.
Pogány József Newyorkban lap-
szerkesztő,
Azsila — Konstantinápolyban.
József főherceg jobban van.
Áruló véresepek.

Petőfi.

Aradváros magyarsága vasár-
nap ünnepet tlt. Kulturtemepet a
szó legmagasztosabb és legnem-
sebb értelmében, amikor a magyar
irodalomtörténet legnagyobb, leg-
tüneményesebb szellemének, Pe-
tőfi Sándor emlékének áldoz. A
legnagyobb magyar lírikus nem
volt valamely társadalmi osztály
költője, hanem azokon messze felül
emelkedett. Múltó tehát, hogy szü-
letésének száz éves fordulóját
Aradváros egész magyarsága,
rendre és rangra való tekintet nél-
kül, ünneptésen megülje. Hisz ün-
nepi őt szerbe a világon mindenki,
aki a kultúrát fölébe helyezi a gyü-

lölködésnek, irigységnek, torzsál-
kodásnak, emberi kicsinyeskedés-
nek. A táviró a világ minden részé-
ből hozza a hírt a világszerte ké-
szülő Petőfi-ünnepségekről, mert
bár Petőfi testestől-lelkéstől ma-
gyar és a miénk, rendkívüli szelle-
me előtt meghajlik az egész kultur
világ. A hazaszeretet, a szabadság
és szerelem forróvéru és lánglelkü
dalosa magyar nyelven, a mi nyelv-
vünkön zengte halhatatlan költemé-
nyett, de ragyogó elméje átfogja
az egész világot, amikor mint leg-
magyarabb költő megülti lantján a
világszabadság dalát, amikor a lel-
kek és a gondolat szabadságát irta
zászlajára. Tündöklő lángelméjé-
nek sasrópitével az emberiség leg-
nagyobb költői közé emelkedett s
már rég helyet foglal a világíroda-
lom pantheonjában, a legkiválóbb-
bak kulturtemplomában.

Amikor tehát ma az aradi iro-
dalmi élet reprezentánsa, a Köl-
csay-egyesület s vele együtt Arad-
város egész magyarsága ünnepe-
sen áldoz a legnagyobb magyar
lírai költő emlékének, csak önmag-
át tiszteli meg. Szeretik Petőfi
pályafutását a tündöklő meteoré-
vel összehasonlítani, mely hirtelen
az égre szökken, ragyogó fényssu-

garakat szór szét s amilyen hirtel-
en felbukkant, ép oly hirtelen el is
tünik. Micsoda téves hasonlat!
Igaz, hogy életének kimérésében
fukar, nagyon is fukar volt Petőfi-
vel szemben a sors, de működésé-
nek fénye, ragyogása az ő testi ha-
lálával nem lobbant el, hanem még
ma is egyik legtündöklőbb csillaga
nemcsak a magyar, hanem az
egész világírodalom égének. Az ő
lelke örökké él és él, örökké
megújul és megújul s így számunk-
ra a bizalom és remény örökké
friss, soha ki nem apadó forrása.
Az ő neve a gondolat és szellem

halhatatlanságát jelenti, mert fe-
nen szárnyaló költői lelkének re-
mekművei időtlen időldig az emberi
elme legkiválóbb alkotásai közé
fognak számítani.

Öltetek hát magyarok, aradi
magyarok, ünnepi köntöst s jöjje-
tek ma nagyok és kicsinyek, gaz-
dagok és szegények, polgárok és
munkások, mind-mind, akik ma-
gyarok vagytok és ünnepejétek őt,
a halhatatlant, abban a testvéri
egyvetértésben, melynek ő volt a
legőszintébb, legmeggyőződe-
sebb hirdetője a magyar irodalom-
ban.

Sasu hive a szabadkereskedelemnek

(A parasztpárt nem egyesül a nemzeti párttal. — A tisztvi-
selők egységes státusza.)

Bucuresti. Sasu kereskedelmi
miniszter kijelentette a *Dimnatea*
munkatársának, hogy ő hive a ke-
reskedelem teljes szabadságának,
de ezt a szabadságot egyelőre sza-
bályozni kell, hogy a helyzet javít-
ható legyen.

Bucuresti. A parasztpárt végre-
hajtó bizottságának tegnapi ülése
11-ig tartott. A bizottság a gyűlés
után komünikét tett közzé, mely-
ben sajnálattal konstatálja, hogy,

bizonyos okokból, amelyekre ké-
sőbb rá fog mutatni, nem fog meg-
egyeződést létesíteni a nemzeti párt-
tal. Enneközva a parasztpárt meg-
szünteti a tárgyalásokat és fenn-
tartja akciószabadságát. (Rador.)

Bucuresti. A tisztviselők egy-
séges státuszára vonatkozó törvény
javaslatot, mint ezt a kormány
már régen beígérte, a parlament
legközelebbi rendes ülése elé ter-
jeszték. A javaslat minden tekintet

II. Sándor cár Párisban.

(Amikor Oroszország még nem
akart segíteni a franciáknak.)

Milyen tényezőkön függ olykor
egész népek sorsa! Oroszország
1870-ben mégcsak diplomáciai segít-
séget sem akart nyújtani Francia-
országnak. Ennek a semlegességnek
az előzményeit beszéli el gróf Pri-
moli a „Revue des deux Mondes”
egyik minapi számában. Beszámol
II. Alexander orosz cár látogatásá-
ról, melyet 1867-ben Párisban bizo-
nyos célok szolgálatában tett. A fo-
gadtatás inkább hívös volt, mint
barátságos és egy tekintélyes politi-
kus nem zsenirozta szemébe vágni,
éljen Lengyelország. Körülbelül
ugyanekkor Párisba érkezett a po-
rosz király is. Napoleon a cárral
egy kocsi szálva csapatszemlére
ment Longchampsba, mialatt a cár-
né Vilmos királlyal egy hintóba ke-
rült. A szemlére való visszatérés
után a lengyel Verecevszky egy re-
volvermerénylettel nagyon lehangol-
ta a cárt — s miután a francia jury
feltűnő enyhe ítélettel valóssággal
tüntetett, legnagyobb nehézségbe üt-
között a cárt az eredeti program

(a prefektusok által rendezett ünne-
pések stb.) betartására rábírn. A
cár toborzékolt dühében, sőt el is
akart utazni. Eugenia császárné
minden bejelentés nélkül a cár szo-
bájába rohant s nagynehezen sike-
rült az ingadozó cárt maradásra
bírn. Az ünnepség egész ideje alatt
ugy állt a császárné a megijedt cár
mellett, mint egy élő páncél, hogy a
tervezett merényleteket elhárítani si-
kerüljön. El kell ismernünk, hogy
Eugenia császárné nagy talentum
volt a merényleteket elhárításában.

A következő nap, amely Alexan-
der cár utolsó látogatásnapján Fon-
tainbleauban vadászat lett volna.
Vadászat előtt egész hirtelen a rend-
őrprefektus rohant a császárnéhoz
és megsugta, hogy éppen most fe-
deztek fel egy komplotot, mely a
cár életére tört volna. Az összes
összeesküvőket sikerült letartóztatni
egy veszélyes anarchista kivételével,
aki kijelentette, hogy Fontainbleauban
utazik és ami Verecevszkynek nem
sikerült, az neki majd sikerülni fog.
A cár emiatt egész nap kénytelen
volt a városban maradni s még csak
meg se láthatta a híres Fontain-
bleau-i erdőt.

A császárné sokat fáradozott
eleinte, hogy a cár ne legyen feliz-
gatva. Az állomáson Alexander cárt
Eugenia császárné és Napoleon kö-
zé ültették s a két védőszárny alatt
minden baj nélkül érkeztek meg a
királyi lakba. A konspirációk így a
francia császári pár jelenléte folytán
meghiúsultak. A császárné minden-
képen időt akart nyerni. A megérke-
zés után egy végnélküli villásreggelit
rendeztetett, a sornak minden ze-
gét-zugát megtekintette, anekdotá-
kat, emlékeket tállt fel, ez azonban
nem akadályozta Alexander cárt
ama kívánságának nyilvánításában,
hogy végre a híres vadászterületet
is megtekinteni óhajta. Majd mikor
az utolsó kifogás — hogy az esőzé-
sek következtében felázott talaj nem
alkalmas ilyen célokra — sem hasz-
nált, kénytelen volt gróf Schuvalov
a fenyegető veszélyt a cár tudomásá-
ra hozni. Így zárkóztak be egész
napra és a legelső alkalmas, veszély-
telen pillanatban az egész orosz
társaság egyenesen Szentpétervárra
utazott.

Alexander cár hosszú ideig nem
felejtette el a csufos fogadtatást és
az 1870-es francia-német konfliktus

idején egy ujját sem mozgatta a
háboru megakadályozása érdekében.
Hat évvel a párisi látogatás után
Angliában volt a cár, leányának la-
kodalmi ünnepején. A trónvesztett
özvegy császárnét szerette volna
látni. Eugenia magához kérte. Mi-
kor a cár szobájába lépett, annyira
izgatott volt, hogy percekig nem
tudott szóhoz jutni s mindketten
csak névves szemekkel beszéltek. A
fojtó csendet végre a cár törte meg,
s császárné kezét gyöngéden szája-
hoz emelte és suttogta halkán:

— Ah Madám, ha az jóvátehető
volna!

— Nagyon késő, uram — felelte
Eugenia császárné. Hangjában ön-
kénytelen keserű rezignáció csengett.
A következő nap hivatalos volt egy
katonai díszszemlén, melyet a híres
Alderthati katonaiskola igazgatója a
cár tiszteletére rendezett. A kadett-
századhoz, mely e napon a díszőre-
get ellátta, tartozott III. Napoleon
fia, a fiatal Lajos Napoleon hadnagy,
is. A cár magához hívatta s nem
engedte ezredéhez sem visszamenni,
Alexander cár Napoleon fiával ko-
csizott az elvonuló díszszázad előtt.

ben eleget tesz a tisztviselői kívánságának és a demokratikus eszmék kívánalmainak a lehető legszélesebb mederben megfelel. A javaslatot ötfütagu bizottság állapította meg, a hét folyamán pedig megalakul a parlamenti bizottság, amely be fogja hívni a tisztviselői képviselőit, hogy együttesen megbeszéljék és megszövegezzék a javaslat alapvonalait. (Rador.)

Azsia — Konstantinápolyban. (Összeül a lausanne-i konferencia.)

Konstantinápoly. A szövetségek főmegbízottainak Rifaat pasával folytatott tárgyalásai azt az impressziót eredményezték, hogy a helyzet lényegesen javult.

Páris. Lord Curson a legközelebbi napokban Párisba érkezik, a hol különböző tárgyalásokat fog lefolytatni a lausannei konferenciával kapcsolatban.

Páris. Miután Izmed pasa már elutazott Lausanneba, a francia kormány javasolja, hogy november 13-án nyissák meg a konferenciát és így eleget tesznek a formalitásnak, nehogy a törököknek az az impressziójuk támadjon, hogy a szövetségesek halasztani kívánják a megnyitást. Az érdemleges tárgyalások pedig azonnal megkezdődnek, mielőtt a delegátusok megérkeznek. (Rador.)

London. Harrington táviratával a minisztertanács foglalkozott. A távirat elmondja, hogy a főmegbízottak Konstantinápolyban rendőrséggel és csendőrséggel nem rendelkeznek s így nem a helyzet urai. Lehetetlen tehát, hogy az ázsiai tömegek beözönlését meggátolják és nem képesek ellenőrizni a városrost előzőnlő tömeget. A tömeg napról-napra növekszik és a közel jövőben a Konstantinápolyi hatóságokkal együtt veszedelmessé válhatik.

Nők döntötték el az amerikai választásokat.

London. Newyorkból táviratoznak, hogy a republikánusok nagy vereséget szenvedtek. Lodge szenátor csak néhány szótöbbséggel jutott be. A demokraták győzelme washingtoni hivatalos körökben megdöbbenést keltett. A választásokból nyilvánvaló, hogy a jövő elnökválasztáson 1924-ben Harding távollról sem olyan biztos, mint ahogy hitték. Már is arról beszélnek, hogy Smith, Newyork állam most megválasztott kormányzója, vagy Fareen, mint a demokraták jelöltje, bejuthat a Fehér Háza. A republikánusok vereségét főleg a női szavazatok döntötték el, amelyek a legtöbb államban a demokratáknak kedveztek. New Yorkban megbukott Calder, Indiában Beveridge, Marylandban Grant, Ohioban Pomereen s West Virginában Sutherland. Figyelem reméltó, hogy Chicagóban nem választották meg Thomson ornagyot aki nagy népszerűsége miatt

Végig a megszállott Rajnán.

(A jóvátétel városában. — A Rajna fekete kincse. — Jazz-band a kölni dom tövében. — A kisajátított Németország.)

KÖLN. A párisi expressz hosszú sikoltással rohan át a mainzi Rajnahidon s néhány pillanatra az ablak elé vetődik a legendás niebelungi folyam, amely a késő őszben is aranysárgán hömpölyög a messzeségbe. Már a Rajna balpartján szalad a vonat, elhagyva a híres időfő, ahonnan Metz felé futnak a göliát-sínek és a germán gondolatok. Ez már egészen új világ: „Rheinland“, mondja rá a német, különös lágyassággal és gyöngédséggel hangjában. A Rajna balpartja főfelé Mainzon, Coblenzen, Kölnön át olvadva Ruhr vidékébe megszállott terület. Ez a föld a jóvátétel záloga és az, aki végig utazik rajta, szemben találja magát a győzelemmel.

(Szines katonák sora.)

A mainzi pályaudvaron már szines katonák sora várja a vonatot. A hivatalos helyiségek előtt francia standard, egyik ajtón pedig a felírás: „Commissaire militaire“. Szolgálatban levő antant tisztek sietnek el a Pullmann-kocsik mellett, egy francia hadnagy két spahival felugrik a vonatra és végig megy a folyosókon. Az utleveleket vizsgálja. Nyomában új, ideges zsváj árud be a nyitott ajtón. A pályaudvaron három-négy nyelven kiáltoznak az emberek, a kijárónál szuronyos katona áll. Olajbarna képe van és fehér foga csillog. Böröndökkel megrakott tisztiszolgák kapaszkodnak fel a lépcsőkön, mindenfelől egyenruhák bukkannak fel, úgy, hogy az ember szinte megdöbben: hiszen olyan volt néhány évvel ezelőtt például a lembergi pályaudvar.

Néhány perc múlva a vonat tovább folytatja útját, Coblenzenban angol és amerikai katonák fogadják. Lekanyarodik a Rajna mellé s most már a folyam egészen Kölnig hűséges kísérőtársa marad, kiragyogó nap fénye megtölti a téli étkezőkocsit s felvillan a fehér teríték fölött ringó rajnai bokrok. A cigaretták füstje kellemes és illatos: Laurens wiesbadeni cigarettagyára csak egy ugránsyira van innen. A francia egy szantimért szivja a „Tanagra“-t. Kinn teljes pompában tündököl a Rajna az ujonnan felépített műromokkal, a vonat előtt elsuhan Loreley sziklája, a parti sellőkön pedig fehérén bugdácsolva szövik át a viz. Színigleg megrakott uszályokat vizsgál felé az ár, nincs vége a vontatógözösök hosszú sorának. Egy nagy puha, szőke német megszólal:

— Ez itt a jóvátételi szén, Franciaország átveszi, tovább adja Belgiumnak, Belgium pedig frankért adja vissza Németországnak.

Egyre jönnek az újabb hajók. Fekete szénhegyek usznak le a vizen: valóságos Rajna kincse, idegen lobogó alatt. Már alig hallani német szót. Az étkezőkocsiban angolok isszák teájukat, két francia tiszt összeült boros poharát, egy japán kibámul az ablakon. A boonni egyetemre megy. A német diákok nem tudnak megélni Bonnbán, de a svédek, csehek s általában a jóvalutāju országok diákjai előzőnlük a számukra olcsó német egyetemi városokat.

(Teljesen az antanté.)

Déltájban érkezik Kölnbe a vonat. Itt azután már teljesen megszünik Németország. Ezt a városi való-

sággal magáéva tette az antant s a dóm csodálatos gótikája egy teljesen megváltozott világ fölött csucsosodik. A pályaudvarral szemben angol katonák mozgókonyhája áll, az érkező legénység ott sorakozik kávéért. Az utcákon mindenütt angol táblák, egész városrészeket sajátítottak ki az antants csapatok részére. Az utakon angol teherautók dühörögnek, a legújabb karosszériájú kocsik cikkáznak keresztül-kasul a városon, vallszijas, khákiruhás angol tisztekkel. A pályaudvar perceként ontja sötét tömegekben az idegeneket s a forgalom oly nagy, hogy a berlini Potsdamer Platz teljesen elenyészik mellette.

A várost fenekestől felforgatta a megszállás, itt már minden az antant szolgálatában áll. Ipar, kereskedelem az antantnak dolgozik, neki süitnek a pékek és főznek a vendéglősök. Az antant tisztek ugyanis rettetesen magas árt fizetnek mindenütt: az ugynevezett „Auslandzuchlag-ot“ s így természetesen a kölni üzletekben és egyéb helyiségekben csak ők a szivesen látott vendégek. A külföldieknek számított rendkívül magas árak azonban általános drágulást idéznek elő. A drágaság itt érte el tetőpontját. A Rajna kikötőjét természetesen angolok tartják a

EZ ARAD!

Es Párika!

Tegnap ezen a helyen konzult követeltem Aradnak. Az volt a cikk konkluziója, hogy két föltételünk van: az új konzult pécskai illetőségű és rendezett vallásu egyén legyen. Most Pécskával gyűlt meg a bajom. Erre a pécskakatasztrófiára nem voltam elkészülve. Többet, igérem, nem keveredek ilyen pécskalamításokba. Pécskakagva adom itt le a ma hozzám érkezett pécskardoskodást:

Igen tisztelt f. t. ur! Eddig nem haragudtunk Önre „Ez Arad“ című sorozatban olvasottakért. Sőt Egyik-másikon jól is mulattunk. De a „Konzult kérik!“ címűért már neheztelünk. És pedig annak utolsó mondatáért, ahol t. i. az áll, hogy az aradi konzult pécskai illetőségű legyen. Itt van a kutya eltemetve, illetve itt van a sértés elkövetve. Hát olyan kis községnek tartja Pécskát, hogy pont bennünket kellett illetni, illetve illetőségezni? Önnek már nem is jó Kekacs, vagy Kukutyin? Mi már kinőttünk a kiskorúságból. Két nagy községből állunk, van vonatóállomásunk, postánk, távirdánk, telefonunk, iskolánk, csendőrségünk, pénzügy-őrségünk, dalárdánk stb. ami egy mezővárosban illik, hogy legyen. Csak — sajnos — egy nincs: heftlapunk, különben méltó választ adnánk az Ön lekicsinylő megjegyzésére, mert bár a jelen sorokat egy az „Aradi Közlöny“-hez közel álló urnak — akit Ön is jól ismer — adtuk át, Önhöz való továbbítás végett, kérdés, hogy nem-e nyell el

kezükben, ők irányítják a vasuti forgalmat s a pályaudvari óra angol, vagyis nyugateurópai időt mutat. Köln magánéletében azonban a középeurópai idő járja s így a két időszámítás közti egy óras különbség még zavartabbá teszi az amugy is felforgatott életet.

(Jazz-band a dom tövében.)

Am Köln igazi képe éjszaka alakul ki teljesen. A Rajna rakodó partján a megszállott csapatok csap-székeiből vidám harmonikaszó és ének hangzik. A „The blue lamp“ ablaka messzire világít, angol katonák mulatnak ott német leányokkal. Az angol tisztek autóiból is német leányok kacagása hallatszik, éjszaka Kölnben az élet olyan szabad lett, mint a kikötő városokban.

A dóm közvetlen közelében egy bar lámpása látszik, karcsu bokájú hölgyek árnyéka suhan a bejárón, a lábak germán viszonyokhoz mért szokatlan finomsága jelzi, hogy ezeket a hölgyeket viszont már az antant importálta. A dóm tövében Jazz-band is szól, ha eljön a sötétség, az „Atlantik“ szikrázó termében megindul a tánc s néhány lépéssel odébb a nagy gótikus kapuiv apostolai hallgatják a profán zenét.

Igy fest közelről Köln, a jóvátétel városa s ilyen lázas, aránytalan az élet az egész Rajna balparton. Ahol valaha germán ősidegák viharoztak, ott az antant harapógója szoritja Németország testét.

tiltakozásunkat vagy Ön, vagy a papirkosár. Ez esetben vegye tudomásul kedves feketeműfa ur, hogy Pécskával érintetlen ügye marad és husz egy néhány ezer ember néz Önnel farkasszemet.

Önt megillető tisztelettel:
Több pécskai.

U. I. Meglengtem a pécskakatok előtt a béke fehér zászlaját. Konzult Pécskának is! Föltétel: aradi illetőség. Kvíttek vagyunk. (f. t.)

Vaggonfosztogató rendőr.

(Elitelték az írógéptolvajt.)

Kodreán Demeter az arad-temesvári vonatkísérő rendőrség volt tagját lopás büntette miatt vontta ma felelősségre az aradi törvénszék. Kodreán néhány hónap pal ezelőtt feltört egy, az aradi állomás raktárépületei előtt álló terhervaggont és abból elemelt egy új írógépet. Kodreán az írógépet a Transilvania cipőgyárnak ajánlotta fel megvételre. A gyár irodájának vezetője kijelentette, hogy az írógépet megveszi 5 ezer líért, ha Kodreán bemutatja a gép származását igazoló iratokat. Kodreán ekkor írt egy levelet, amely szerint a gép bucarestii gyártmányu lett volna és azt Kodreán onnan vette volna. Ekkor kapott Kodreán 2 ezer lei előleget, de még azt kívánták tőle, hogy az eredeti számlát is mutassa be. Így derült ki, hogy a gép németországi gyártmányu és az Gartner Marcell aradi írógépkereskedő részére érkezett. Kovács József táblabíró büntetőtanácsa lopás büntetésében mondotta ki bűnösnek Kodreánt s ezért 2 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélte.

Videki L. előfizetőinket kérjük, hogy előfizetési tartozásaikat azonnal küldjék be, nehogy a tartozásuk miatt kellemetlenségeknek legyenek kitéve.

oooooooooooooooo

Ajándékbör a miniszternek.

(Elitették a porosz pénzügyminiszter rágalmazóját.)

Berlin. Abban a rágalmazási pörben, amelyet Hermes porosz pénzügyminiszter a *Freiheit* felelős szerkesztője, Hempel ellen indított, Hempelt tízezer márká pénz bírsággal sújtották. Az ítélet megokolásában kimondotta a bíróság, hogy a valódiság bizonyítása nem sikerült a vádlottnak, de azért a bíróság úgy vélekedik, hogy a pénzügyminiszter a börttermelők egyesületével való érintkezésében szem elől tévesztette a kellő óvatosságot. A tárgyaláson Hempel azt a nyilatkozatot tette, hogy a *Freiheit* nem akar Hermes pénzügyminiszter becsületébe gázolni, csak azokat a híreket akarta közlésével tisztázni, amelyek a nyilvánosságban azzal kapcsolatban elterjedtek, hogy a pénzügyminiszter ajándékbört fogadott el a börttermelők egyesületétől.

Az indiszkrét papagály.

(Hogy sikerült megtudni egy gonosztevő nevét?)

Páris. A rendőrség néhány nap előtt letartóztatott egy embert, aki nek kitért, sehogysem tudta kideríteni. Az illető nem akarta megmondani a nevét és egyáltalán megtagadott önmagáról minden felvilágosítást. A rendőrség hirdhet gonosztevőt sejtett a letartóztatottban s ezért minden követ megmozgatott, hogy a nevét megtudja. Fáradozásai azonban eredménytelenek voltak. Már-már lemondtak arról, hogy megtudjanak róla valamit, amikor az egyik detektívnek eszébe jutott, hogy a letartóztatása alkalmával egy papagály volt nála.

— Ha ezt a papagályt bevinnek a cellájába — ajánlotta a detektív a főnökének — akkor a madár talán elárul valamit a csirkefogó multijából. Hiszen a papagályok rendszerint mindig tudnak néhány szót gagyogni.

A detektív főnök beleegyezett a tervbe s a papagályt bevitték a cellájába. Mihelyt ez megpillantotta a letartóztatottat, torkaszakadtából elkezdte kiabálni:

— *Hallo, Liénhardt! Hallo, Liénhardt!*

A cella lakója elpirult és halokan szidkozni kezdett. A detektív nyomban tudta, hogy a papagály helyes nyomra vezette.

— Ugy, — szólott — hát te vagy az a Liénhardt? Hiszen teged már nyolc év óta keresünk!

Liénhardt csakugyan körözött gonosztevő volt. Számtalan betörés, rablás, sőt több gyilkosság is terheli a lelkét.

Színész és városi tisztviselő véres afférja.

(Verekedés egy aradi kávéházban. — Sebestyén Jenő nyolc szurást ejtett Odry Zoltánon.)

Az elmúlt éjszaka sajnálatos affér színhelye volt a Vadászkiirt-kávéház. Italtól felhevült állapotban súlyos kimeneteli verekedés folyt le két közismert, szimpatikus aradi urfember között. Az eset szereplői: Sebestyén Jenő, a városi színház közkedvelt tánc-komikusa és Odry Zoltán a rokonszenves városi tisztviselő. Egyik felet sem lehet okolni a szomorú eseményért, mert egyik sem volt ura szabad akaratának. Az esetről, amely városzerte feltűnést keltett, az *Aradi Közlöny* munkatársa az alábbiakat jelenti:

Záróra után.

Tegnap éjszaka záróra után Sebestyén Jenő a feleségével és két barátjával a Vadászkiirt-kávéház egyik fiúkéjében ült. A férfiak boroztak és kártyával szórakoztak. Egy másik fiúkéjében Odry Zoltán városi tisztviselő foglalt helyet két ismerősével. Odry, aki egy családi mulatságon vett részt, meglehetősen illuminált állapotban volt. Nemsokára egy társaság jött a kávéházba és lefektette a záróra meghosszabbításért járó rendőri díjat. Odry Zoltán társával hangosan beszélgetett s minthogy emelkedett hangulatban volt, nem nagyon válogatta meg a kifejezéseket és trágár szavakat is használt. A szomszédos asztalnál kártyázó vendégek figyelmeztették Rosenfeld Viktor kávéháztulajdonost a hangos vendégre. Rosenfeld odament Odryhoz és felszólította, hogy ne trágárkodjék, mert nő is van a kávéházban. Odry felkelt az asztaltól és megkérdezte, hol van a nő, mert bocsánatot akar tőle kérni. Amikor meglátta a szomszédos fiúkéjében egyedül ülő Sebestyén Jenőné, odament, bemutatkozott és valamit mormogott. Sebestyén és társai ekkor véletlenül nem tartózkodtak az asztalnál. Valaki figyelmeztette Odryt, hogy a hölgy férje is a kávéházban van, máre Odry, állítólag kijelentette volna:

— Helyt állok akárki előtt tettemért!

Ekkor Sebestyén már figyelmessé lett arra, hogy Odry az asztalánál van.

Megtörtént az inzultus.

Sebestyén Jenő, aki az élvezett italtól szintén felhevült állapotban volt, odaállt Odry elé és állítólag ezeket mondotta:

— Mit akar a feleségemtől? Ha nem viselkedik rendesen, kaphat egy mellbevágást.

A hatalmas testű, rettenetes erejű Odry e nem várt kijelentésre felemelte a kezét és teljes erejével arcul ütötte Sebestyén Jenőt, aki a hatalmas ütéstől megtántorodott. A kávéházban nagy riadalom keletkezett. A vendégek össze-

futottak és a vendégek közé vetették magukat. Sebestyén sápadtan ült le a pamlagra, Odryt pedig barátai a kávéház kijárója felé vitték. Sebestyén a kávéház mosdójához ment, Odry pedig a kijárónál csendesen beszélgetett egyik barátjával, akitől érdeklődött, hogy kit inzultált. Ekkor nyilván már kijózanodott kissé és bizonyára restelte a dolgot az egyébként jómodoru, csendes természetű városi tisztviselő.

Folyik a vér.

Öt perc sem telt el, amikor egy szerre Sebestyén Jenő rohanva közeledett Odry felé és rávetette magát. Az Odryval beszélgető ur észrevette a támadást, felemelte a karját, hogy a támadást kivédje. A következő pillanatban észrevette, hogy a keze véres. Ami ezután következett, azt nem lehet pontosan leírni. Sebestyén nyitott zsebkésével rávetette magát Odryra, aki elcsuszott és elterült a kávéház padozatán. A vendégek odasereglettek a dulakodók közé, hogy szétválasszák őket. Odry a markával Sebestyén torkát szorongatta, Sebestyén pedig végső erőfeszítéssel döfködte ellenfelét. A dulakodók közé keveredett Sebestyén is, aki véletlenül az oldalán szurt sebet kapott és elalélt. A dulakodók a szerencsétlen urlaszszonyt összevissza taposták.

Jönnek az orvosok.

Schiopu ügyeletes rendőrkommisszárus rendőrt küldött dr. Luszt Ferenc ügyeletes rendőrorvosért. Minthogy az orvos az alább leírandó ok miatt késett, elhívták dr. Pascutiú és dr. Stauber Andor hatósági orvosokat, a kik bekötötték Odry sebeit. Nemsokára azután megérkezett dr. Luszt Ferenc is és most Odryt kocsira helyezték és beszállították a kórházba. Az ügyeletes orvosért küldött rendőr jelentést tett Schiopu komisszárusnak, hogy, hosszú ideig csepetett és dörömbölt a Verbos-ház kapuján, de a házmester nem jelentkezett és így nem költötte fel a házban lakó dr. Lusztot. A háztulajdonost már többször figyelmeztették, hogy szereltesse fel az udvart villanyvilágítással és készíttessen csengőt, mert hatósági orvos lakik a házban, akit éjszaka többször keres-

hetnek, mindezideig nem tett eleget a hivatalos helyről jött felszólitásnak. A tegnapi esetből kifolyólag a háztulajdonos ellen a rendőrség megindítja az eljárást.

Odry Zoltán sérülései.

A véres kimeneteli affér után Sebestyén Jenőt önkívületi állapotban a feleségével bérkocsira helyezték és hazakísérték. A színész még mindig nem volt tudatában annak, hogy erős felindulásában mit cselekedett. Állítólag a dulakodás után Sebestyén és Odry kibékültek.

A kórházban dr. Krausz ügyeletes orvos újra bekötözte Odry Zoltán sebeit. Ma újból megvizsgálták a városi tisztviselő sérüléseit. Odry Zoltán összesen nyolc szurástól eredő sebet kapott. Két seb a hátán tátong, ezek a tüdejét is érték, úgy, hogy ezeken ki- és bejár a levegő, amikor a nagybeteg tisztviselő lélegzik. Az orvosok véleménye szerint Odry sérülései husz napon belül begyógyulnak, ha ruhafoszlányok nem kerültek a sebekbe.

De ha ruhafoszlányok futottak a sebekbe, Odry sérülései életveszélyesek lehetnek. Ezenkívül Sebestyén kése egy sebet ejtett Odry arcán, egy a nyakán és négy az oldalán és mellén érte. Ezek azonban nem súlyosak.

Mit mond Sebestyén?

Sebestyén Jenőt ma délelőtt Draglciu Aurél a nyomozó osztály főnöke hallgatta ki a rendőrségen. Sebestyén vallomása szerint az éjszaka igen sokat ivott és a súlyos botrány részleteiből alig emlékezik valamire. Csak annyit tud, hogy Odry Zoltán hangos kiszólásai miatt olyan ingerült állapotba került, hogy kérdőre vonta és ezért Odry inzultálta őt. Arra, hogy zsebkést rántott volna és összevissza szurkálta volna vele Odry Zoltánt nem emlékezik.

A véres affér szereplői.

Ma délelőtt a kórházban egyébről sem beszéltek, mint az éjszakai véres kimeneteli afférról, amelynek szereplői közismert emberek. Sebestyén Jenőt, a színház közkedvelt komikusát nem kell bemutatnunk a közönségnek. Ismerik és kedvelik mindazok, a kik a színpadon látták. Sebestyén a magánéletben szeretetreméltó, bohém természetű ember, akit bizonyára az elfogyasztott ital és az a körülmény, hogy fiatal felesége szemeláttára érte az inzultus, izgatta fel annyira, hogy önkívületi állapotában kést rántott ellenfelére.

Odry Zoltán, az affér szenvedő hőse csendes, nyugodt természetű ember. Valamikor országoshírű birkózóbajnok volt, aki hatalmas testi erejével és ügyességével sok díjat nyert el. Évek óta visszavonult a sporttól és azóta hivatalának és családjának él. A teljesen visszavonult életet élő városi tisztviselő teljesen beszámíthatatlan ál-

lapokban ragadtatta el magát any nyírá, hogy egy nálánál kisebb tér melü és gyengébb embert tetteleg inzultáljon. A városban sajnálattal beszélnek a szomorú afférről.

Odry, semmire sem emlékszik.

Odry Zoltán állapotában a ma délutáni órákig még nem állott be javulás. A súlyosan sérült tisztv selőt igen sokan akarták a kórházban meglátogatni, azonban a kezelő orvosok szigorúan megtiltották a látogatók fogadását. Odry Zoltán a rendőrtiszt előtt tett vallomásában elmondotta, hogy a tragikus eseményekre nem emlékszik, mert egy házi mulatságból erősen ittas állapotban ment be a Vadászúrtbe. Odry kijelentette, hogy az eseményekért nem okolja Sebestyén Jenőt és nem kívánja a megbüntetését.

Község a bírāja ellen.

Pör a drága, de rossz fonat miatt.

Egy község pörös ügyét tárgyalta ma az aradi törvényszék polgári tanácsa Szőlős község lakosai: 20.000 lei kártérítést beperelték a község Képviselőtestületét és a bírót, Sandru Tördört. A múlt évben a bíróság jegyzőjével egyetértve az egyik aradi bank utján a község pénzén 300.000 lei értékű fonalat hozatott Bucurestiből házi szöttek kártérítésére. A fonat megérkezett, de a község lakosai nem akarták átvenni, mert rossz minőségűnek találták. Enre a község előjárásága elérvezetette a fonalat, amelyért azonban az eredeti vételárnál 20 ezer leijel kevesebbet kaptak. A község lakossága most a bírón és képviselőtestületén akarja behajtani a veszteséget. Ma tárgyalta az ügyet az aradi törvényszék polgári tanácsa Nyisztor Sándor táblabíró elnökelete alatt, amely elrendelte annak a megállapítását, hogy felsőbb rendeletre hozta-e a bírót a drága, de rossz fonalat.

Trockij szerint nem kívánatos a világorradalom

Paris. „Az Exelsior” Trockijnak a következő nyilatkozatát közli a világorradalomról:

— A jelenlegi helyzet alapján nem remélhető és nem kívánatos a világorradalom, mivel a tömegek még nem készültek föl reá. — Oroszországnak az utolsó országnak kellett volna lennie, ahol a forradalom kitörjön. Kommunisztikus szempontból a legelőnyösebb lett volna, ha a forradalom az Egyesült Államokban tört volna ki legelőbb, mivel ott a legfejlettebb az ipari technika és nagy pénztartalékai vannak, azonkívül Anglia föhetett volna tekintetbe. A politikai helyzet azonban Oroszországban tette lehetővé a forradalmat, más országokban azonban megakadályozták annak kitörését.

Egy pártban Erdély magyarsága.

(Előkészületek a decemberi alakuló közgyűlésre. — Felhívást intéznek a választókerületekhez.)

Az erdélyi magyarságnak egy egységes politikai pártba való tömörülése már a legközelebbi jövőben megvalósul. A két magyar párt fuziójából keletkező Magyar Párt szervezkedő közgyűlését előkészítő 16-os bizottság Sándor József kamarai képviselő és Kecskeméthy István dr. elnökelete alatt üléssre gyűlt össze. A nagyjelentőségű értekezleten felolvasták a Grandpierre Emil és Kecskeméthy István által megcsövegezett, az erdélyi magyarsághoz intézendő felhívást, amelyet a bizottság egyhangú helyesléssel elfogadott. A felhívásban az összes választókerületekhez felhívást intéznek, hogy

minden megkezdett kétezer választó után egy-egy megbizottat küldjenek a december 28-án Kolozsvárt megtartandó alakuló közgyűlésre, amely nap születési dátumát jelenti az egységes Magyar Pártnak. A magyarsághoz intézett felhívással tehát megindul a szervezkedés. Minden választókerület utasítást kapott arra vonatkozólag, hogy a nagygyűlésre a kiküldöttek megbízó levéllel jelenjenek meg, amelyek a közgyűlés jegyzőkönyvéhez lesznek csatolva. A bizottság elhatározta, hogy haladéknélkül teljes erővel veti bele magát a romániai magyarság politikai megszervezésének munkájába.

Arad zenei élete.

(A keddi filharmonikus koncert).

Beethoven vonosnégyesei ennek a műfajnak elmélyült, finom, egyéni, — sőt az utolsó opuszakban — dekadens hajításai. A kevesek, a kiválasztottak „házi muzsikája” ez, — különös illatu, sápadt, törekony üvegházi virág! — az élet fénye, az élet árnya, a koncerttérnek tömegének lelke itt csak nagyon stilizáltan villan meg. Beethoven itt a zene transzcendentális magasságait adja. De, ami ennél sokkal fontosabb: — dus érzésvilága, erotikus elfojtottságainak viharos kirobbanása, hősi szenvedéseiben megtisztult életfilozófiája kifejezetten a szimfónia gigantikus arányait igényli, sőt forradalmi extázisában Haydn és Mozart kereteit akárhányszor szétveti.

A Ma tépett idegű hangversenylátogatójának multhatatlanul kell a Beethoven-szimfónia, sokkal inkább kell, mint a kamarazene, mint a műdal, vagy mint a heggedüversenymű. Weingartner Félix ideális bécsi zenészei mind ezenkívül tudják azt is, hogy még egy Beethoven vagy egy Brahms szimfónikus művészetét is ma csak Mahler, Debussy, Dohnányi, Bartók zeneképe egészítheti ki egy koncertest szerves zenel élményévé. — De tovább megyek. Mind ezzel tökéletesen tisztában van — teszem azt — a pozsonyi, a pécsi jól szervezett állami szimfónikus zenekar, sőt — hogy Erdélyben maradunk — a nemrég megalakult szatmári műkedvelő-filharmonia is, amely — mint olvasom — nov. 20-iki hangversenyére szólítanak Bartók Bélát, a világhírű zenészert és zongoraművészt nyerte meg. Mindehhez nem kell kommentár. Csak leszögezem azt, hogy itt Aradon még mindig a Haydn-szimfóniánál tartunk. Ennek zenetörténeti becsü finomságait senki elvitatni nem akarhatja; de ez a muzsika merő játék a hangokkal, mondanivalói az életről abszolte nincsenek. A műsor má-

sik száma: a Hoffmann-szimfónia jól hangzik, de — mélyebb érték híján — maradandó élményt nem ad. Smetana nyitánya — mint általában a legtöbb overtür — nem illeszthető be egy komoly szimfónikus est keretébe; ezzel szemben filharmonikusaink elég sűrűn ezzel a műfajjal zárják koncertjeik műsorát.

Reflekszióinkat azzal a megállapítással fejezzük be, hogy filharmonikusainknak módjában áll és így kötelességük is modern értékekkel gazdagítani a rendkívül fogékony aradi közönség izlését. A bíráló nagyra értékeli egy igazi zenészek: Unger karnagynak emberfeletti munkáját. Elismeréssel emlékszik meg a régi kipróbált tagok szorgalmáról is. De fontos kulturális érdekből nyomatékosan rá kell mutatnia a megszívlelésre méltó szatmári példára.

Dr. M. Zs.

Jóslat Vilmosról.

(Családi viszály és pénzügyi zavarok.)

A naptárok bölcsői sok jóslatot mondanak háborúkról, forradalmakról és fejedelmekről, kik a történelem viharaiban elbuknak. — Ezek a jóslatok néha beteljesednek, néha nem. Ha nem teljednek be, senki sem emlékszik rájuk, de ha beteljesednek, akkor előveszik a megsárgult naptárokat és rájuk mutatnak. Ez történik most is. 1893-ban az *Almanach Zatkiel*, mely annak idején nagyon népszerű volt az angol közönség körében, ezt írja szóról-szóra Vilmos császárról:

— II. Vilmos császár. A Nap harmincnyedik forradalma közel hozza a Holdat ahhoz a helyzethez, melyet az Uranus a császár születésének idején foglalt el és ez családi viszályt jelent, pénzügyi zavarokat. Ha a születésének pillanata délutáni három órára esnék, a császárt májusban és júniusban betegség fenyegetné. Ezek a csillagképek rendszeren zendülése két háborút jelentenek: az il-

lető arra számíthat, hogy sebet kap a háboruban, vagy merénylő sebesíti meg őt, vagy lázas lesz ő, vagy a felesége, vagy a gyermekei. A jóslat után dült betűkkel ez áll: „Európa a nyár első napjaiban egy háború kitörésétől tarthat.”

oioioioioioioioioioio

A leszámolás órája.

(Ludendorff tábornok nyilatkozata).

A *Newyork World* párisi szerkesztője meginterjuinta Ludendorff tábornagyot. A német hadereg volt főszállásmestere a következőket válaszolta:

— Mit beszél nekem a monarchia visszaállításáról Németországban? Az amerikaiak törődjenek csak a saját ügyeikkel és ezt kellett volna tenniük a háború idején is. Milyen joggal avatkoznak Európa ügyeibe? Inkább azzal törődjenek, hogy a viselkedésükért megbánást mutassanak. Az amerikaiak csak egy rekordot állítottak: háborút kezdtek a leggyalázatosabb okból, amelyet a történelem valaha följegyzett: az arany kedvéért. Mi németek a fajunk többségéért küzdöttünk, az amerikaiak pedig azért harcoltak, hogy aranyhoz jussanak. Megmondhatják nekik, ha akarja. A világon nincs még egy nép, amelynek eszmevilága szűkebb. Mi nagyon jól vagyunk nélkülük.

— Németországgal gyalázatos módon bántak el, de a leszámolás napja el fog következni. Lefegyverzésről beszélnek. Teljesen bolondnak kell lenni annak a nemzetnek, amely ezt megteszi. Megmondhatja az ön honfitársainak, a leszámolási konferenciának, az egyetlen eredménye az volt, hogy a tengeri háborút megdrágították és a tengeri ütközetek nagy egységeit megváltoztatták. Ezeknek a konferenciáknak azonban volt még egy eredménye is: véget vetettek a brit hegemoniának. Angolország flottája már nem erősebb az Egyesült Államok flottájánál. Lloyd George ezt a szolgálatot tette hazájának. A brit birodalomnak ütött az órája. Elsőnek fognak eltűnni és nem fog újra megerősödni. Ó ha a háború idején nagyobb kiterjedésű irlandi tengerpartok felett rendelkezhetünk volna buvárhajóink részére, végeztünk volna Angliával. Figyeljen szavamra. Angolország egész történelmének két legnagyobb tévedését akkor követte el, amidőn feláldozta flottájának felsőbbbbségét és Irországnak függetlenségét adott.

Ludendorff megjegyezte még, hogy ami a német népet illeti, utolsó porcikájáig monarchista és ismét monarchiája lesz.

— Mikor és hogy, azt nem tudom megmondani, — fejezte be szavait.

Hogy áll a lud?

November 11-én fizettek 100 sért:
Párisban 9-97 frankot
Zürichben 3.42 frankot.
Budapesten 1675 koronát
Newyorkban 61 centet
Brüsszelben 10-50 frankot
Belgrádban 41 dinárt
Berlinben 4700 márkát
Récsben 47000 koronát

József főherceg jobban van.

(A látogatók tömege. — Héttől elhagyja a kórházat.)

Budapest. A helyőrségi kórház előtt az automobilmek hosszú sor áll, amelynek a megsérült József főherceg látogatóit hozták. A kormányzó után ma délután Császárík és Zadarecz püspökök gróf Klebelsberg Kunó közoktatásiügyi és Belitska Sándor hadügyminiszter látogatták meg a főherceget. A kórházparancsnok és a kezelő főorvos alig győzik fogadni a rengeteg látogatót. A társadalom és a politikai élet vezetői sorra személyesen érdeklődnek a főherceg állapota iránt. A kórház telefonjánál külön inspekciós teljesít szolgálatot, akinek az a feladata, hogy a szakadatlan kérdészeködésekre válaszoljon. A főherceg betegszobája az első emeleten van, ahol állandóan mellette tartózkodik Augustia főhercegnő. A tiszti pavillonban levő betegszoba egyszerű és katonás berendezésű és még csak tágasnak sem mondható. A baleset idején az egész tiszti pavillon tele volt és csak véletlenség, hogy ez az egy szoba üresen állott. A szomszéd szobában fekszik Algya-Pap Sándor ezredes, akit a főherceg a baleset megtörténte előtt látogatott meg. A betegszoba butorzata a következő: tábori ágy tábori felszereléssel, két szék és egy kis asztal.

A szobának egyetlen ablaka van. A főherceg a durva ágyneműt sem engedte puhábbra kicserélni. amint hogy nem engedte meg azt sem, hogy a Pajorszana-toriumba átszállítsák.

— Minek az? — mondtotta — itt nagyon jó helyen vagyok és nem megyek innen, amig egészen jól nem leszek.

Ápolása gondos és figyelmes, de nem engedi meg, hogy több kedvezményt nyújtsanak neki, mint a többi beteg tisztnek. A főherceg homlokán levő sebben, amely a baleset után erősen vérzett, fehér kötés van. A vérvesztéségtől sánnadt. Egy újságíró éppen ebéddőben látogatta meg és láthatta, hogy ugyanazt az ebédet kapta, mint a többi tiszt.

Uthy László főorvos legújabb jelentése a főherceg állapotáról a következő:

— Öfensége jobban érzi magát. Letétlen. A pulzusa hetvenhét, közérzete jó, a feizuzódás következtében komplikációk nem állottak be. Az éjszakát nyugodtan töltötte és jókedvű.

Budapest. József főherceg állapotában teljes a javulás és héttől már elhagyja a kórházat.

Fakuló fotografiák. (Arcképsorozat a régi Aradról.)

Ezekkel a portrékkal, amik itt következnek: szeetnök a régi Arad reprezentáns. férfialt a közönség elé vinni. Ugy vagyunk velük, hogy ki kell őket vinni, csak ez a kifejezés a helyes, mert a régi Arad reprezentánsai ma nincsenek a fórumon. Itt járnak még közöttünk, néha-napián észrevesszük őket és csodálkozunk: hát nem utazott el, nem költözött más vidékre, itt él Aradon? Aztán kalapot emelünk előttük, nagyrészt életük legtöbb idejét befutott férfiak előtt, akik egykor, — nemrég — Arad politikai, társadalmi és művészi életében vezető szerepeket játszottak. S ahogy visszaköszönnék, ahogy, kicsit keserűen ránk mosolyognak és lassan ránkismernek: abban egy egész közpályán eltöltött élet megbocsátó, milder beletörődő, érett-filozófiájú galma tükröződik vissza. Azt hisszük, hogy egy ilyen portréssorozat többet ad, mint emberek profilját, vagy élete történetét, mást ad, mint kronologikus felsorolását karriereknek, vagy előre kiszámított polgári pályafutásoknak. A régi Aradot adja. Mi megvujtjuk a régi város konturjai körül az emlékezés tüzeit és 1922. telén amikor a tönkretépett idegek, a szétszakított országok és az existenciáukból kiforgatott emberek már heletörődve viselik a Sors rendelkezéseit, mi: — emlékezünk régierekről . . .

Varjassy Lajos.

Az asztalon fehér terítő, a kandallóban ropogó fahasából, előttün párolgó török feketekávé: így ülünk szemben Varjassy Lajossal. Aradnak tizenegy esztendő során volt polgármesterével.

— Mit mondjak önnek magamról? — kérdezi csöndesen az öreg urak különös, hamvas, alkonyodó bájoságában. — Sohase akartam polgármester, vagy közigazgatási pályát futó ember lenni. — Véletlen volt.

— Mesélje el. — Kérjük. — Az úgy volt, hogy mikor is . . . várjon . . . 1875-ben az „Aradi Polgári Kör”-ben beszédet mondtam a fiatalság nevében. Ott volt sok törvényhatósági bizottsági tag és Salacz Gyula polgármester. A beszédnek sikere volt, Salacz odajött hozzám és azt mondta:

— Add be öcsém legközelebb a városhoz az ajánlkózásodat. Majd csak megválasztunk valamit nek! . . .

Miért nincs Aradon villamos vasut?

Hát: megüresedett a gazdasági aljegyzői állás, beadtam a pályázatomat, megválasztottak. 14 évig voltam aljegyző, aztán 4 évig adó és pénzügyi tanácsos, de helyettesítettem Parecz István gazdasági tanácsost is, aki betegeskedett. 12 évig helyettesítettem a főjegyzőt is . . . Mint gazdasági tanácsnok és a közlekedési bizottság elnöke, elkészítettem a villamos vasut kiépítésére vonatkozólag a budapesti vasuti forgalmi r.-t-gal kötendő szerződést, amelyet a bank kötelezőleg aláírt, 100.000 koronát biztosítésként letett, Arad törvényhatósága elfogadott, azonban a keres-

kedelmi miniszter által tett kifogások miatt az ügyet — a levél-tárba helyeztük. Bátran merem állítani, hogy a szerződés a városra nézve igen előnyös volt, s talán ez okozta, hogy nem valósult meg.

Egy büszke bukás.

Itt pauzát tart Varjassy, szivarra gyújt, kibámul az ablakon, mintha kint, az aradi utcákon, találná meg lassanként élete elmosódott fotografiáját. Aztán elmosolyodik és folytatja:

A törvényhatósági bizottság nagy többségének bizalmát mindig birtam s állíthatom, hogy a velem nem egy politikai hitvalláson levők között is voltak erős támogatóim. Előléptetéseim alkalmával mindig egyhangulag lettem megválasztva. 1904-ben azonban Institoris Kálmán főjegyzővel szemben, aki a szolgálatban 10 évvel volt idősebb s aki már, mint polgármester helyettes 25 éve szerepelt, a megüresedett polgármesteri állás betöltése alkalmával az ő reá adott 76 szavazattal szemben 72 szavazattal kisebbségben maradtam. Erre a bukásra büszke voltam. A még életben levő törvényhatósági bizottsági tagok bizonyára emlékezni fognak, hogy a felsőbbség részéről, mily nagy apparátussal dolgoztak ellenem. Institoris Kálmán megválasztását azonban igazságtalannak nem tartottam. Kitünő főjegyző volt, szorgalmas hozzáférhetetlen tisztviselő és szolgálatban 10 évvel idősebb. A köztünk fennállott jó viszonyt ez nem is változtatta meg, mint polgármestert a tisztviselői kar nevében én üdvözöltem.

Automobilgyár: 917 koronáért.

1907. január 10-én a törvényhatóság egyhangulag polgármesternek választott. Ez volt életemnek legszebb napja, többre soha sem vágytam. A kétszer föl kívánt kiténtetést el nem fogadtam, a kiténtetést polgástársaim bizalmában találtam.

A törvényhatóság megválasztásom után azonnal Párisba küldött, hogy a világhírű Westinghouse céggel az Aradon létesítendő automobil-gyárra vonatkozóan tárgyaljak. Aztán Frankfurtba utaztam, egy műbörgyár ügyében. Az autó-ügy sikerült, a bőr-ügy nem. De azt hiszem, az automobilgyár létesítése bőven kárpótolta a várost azért a 917 koronáért, amit utikölség és napidíj címén a párisi kirándulásért felszámítottam!

— Az én polgármesterségem alatt létesült a textilgyár, a vízvezeték megváltása, Két hid a Maroson, 12 iskola, a kulturpala és a Munkásotthon. S hogy mindez megvalósulhatott, azt elsősorban a törvényhatósági bizottsági tagoknak, az ő áldozatkészségüknek, Tisza István gróf volt országgyűlési képviselőnek, gróf Károly Gyulának és Kintzig Jánosnak köszönhetem.

Amit Arad kért és Arad adott.

— Egyetlen egy kiténtetésre kell visszatérnem: arra amit Arad kért és Arad adott. 1912-ben Fritz József és társai indítványt nyújtottak be a törvényhatósághoz,

hogy a Választó-utcat Varjassy Lajos-utcának nevezzék el. Elfogadták. Ezt a kiténtetést nagyra becsülöm, ezt az egyetlen szép és örök emléket vittem magammal a nyugdíjba. 1918. november 15-én, amikor dr. Steinhardt Mór bucsúztatott. Meg kellett válnom a várostól, amivel 43 esztendő forrasztott össze, ahol születtem és amelybe szerelmes voltam.

Varjassy Lajos fölsóliajt.

— Semmimem tarthat örökké, másoknak is illik helyet engedni ilyen hosszú idő után — mondja rezignáltan.

S ebben a pillanatban a szomszédos szobából egy kisgyerek vidám sikolya hallatszik ki. Varjassy boldogan, az öreg kor glóriájának sugárzó fényében mutat az ajtó felé:

— Vasjassy Árpád fölébredt, — mondja. A fiam. Még csak két esztendő! . . .

Az ember azt hinné most, hogy minden örökké tart . . .

Fekete Tivadar.

ARADI ANTOLOGIA.

Ének egy szegény asszony könnyeiről.

Irta: Ungvári Miklós.

Látod Édes:

A lelsem véres, vert.

Mert:

Szörnyen mély kut az Élet kutja. Egy van szörnyűbb. Szörnyűbb és mélyebb.

Egy drága némbet égő szívének Szívemre hullt, könnyel vert utja.

Látod: Rózsák sorsa lett sorsunk: Pirosan nyilni, porosan sirni, Mert csókról tudunk tájon is irni, Mig égők voltunk, mig illatoztunk.

Most látod, így üzen Pérod: Zengő tűz kut a Csókok kutja, Vágyunk mélyen merül el benne, Mint tört hajó a tengerekbe, Melynek titkait senki sem tudja.

S mint holt Uról hűtlen cselédek, Eltut a Csók, eltut az Élet: De könnyed gyémántja az, Mint ébredő Tavasz nászt hymnusza,

Örökké eget.

Vesztegető szobrász.

Nem jó igazolvány nélkül mulatni

Silber Mór máramarosszigeti szobrász Timisoarán kapott alkalmazást. Néhány héttel ezelőtt Aradsa jött, hogy itt egy okiratot szerezzen be magának. Silber az aradi kirándulást egyszersmint felhasználta arra is, hogy egy görbe napot csapjon. Az egyik korcsmában olyan nagy hangon mulatott, hogy gyanus lett egy rendőr előtt, aki igazolásra szólította fel. Silber azonban nem tudta magát megfelelő módon igazolni és ezért a rendőr bekísézte a Strada Marasesti (Kossuth-utcában levő rendőrlaktanyába. Silber, hogy kényelmetlen helyzetéből minél előbb szabaduljon egy gyűrűt és egy óraláncot ajánlott fel a rendőrnek arra az esetre, ha szabadonbocsátja. A rendőr a

felajánlott tárgyakat elfogadta, de a vesztegetési kísérletről azonnal jelentést tett az ügyeletes tisztnek. Silbert ma vont a felelősségre az aradi törvényszék büntető tanácsa és vesztegetésért 6 heti fogházra és 100 lei pénzbüntetésre ítélte. Egyben a büntető törvénykönyv 61. paragrafusa alapján elrendelte a gyűrű és lánc elkobzását.

HIREK.

Az aradi Petőfi-ünnep.

(Nagyszabásu estély a Kulturpalotában.)

Az aradi Kölcsey Egyesület holnap, vasárnap este fél 9 órakor a Kulturpalota nagytermében Petőfi-estélyt rendez, amelynek programja a következő:

1. Előbeszéd. Tartja **Bérczy Lajos**, a Kölcsey-egyesület titkára. 2. Petőfi-Auszpitz-Balázs: Faluvégén kurta kocsmá. Éneklő az aradi kath. gimnázium vegyes kara. 3. Petőfi Sándorról értekezést tart **Krenner Miklós dr.** 4. Petőfi: Minek nevezzelek? Négy ókrös szekér. Szavalja: **Kálmán Sári**, az aradi színház tagja. 5. Petőfi-Csányi: Szeptember végén. Scenarium. Éneklő **Wiesebacher József**. Petőfinit **Kálmán Sári** személyesíti. (5 perc szünet.)

II. rész. 6. Petőfi: Fürdik a hold világ. Scenarium. Éneklő **Wiesebacher József**. Szereplők: **Székely Károly**, **Hady László** és **Angele László**. 7. Petőfi: Egy gondolat bánt engemet. Szavalja **Zala Béla** szavalóművész. 8. Petőfi: Alku. Éneklő **Wiesebacher József**. 9. Petőfi: Falu végén kurta kocsmá. Daljáték. Zenéjét szerzte: **Csányi Mátyás**. Szereplők: **Szabó Lajos**, **Bérczy Lóci**, **Bárics Gyula**, **Szabó Pál**, **Makróczy L.**, **Fánósy T.**, **Gajdszinszky Csányi P.**, **Hunyady B.**, **Olasz Lajos**, **Balla M.**, **Szabó M.**, **Regézi I.**, **Katona Erzsébet**, **Salacz Lili**, **Székely K.**, **Hady László**, **Angele L.** Történik a Szamos partján egy kis kocsmában. 10. Erkel Ferenc: Hunyady-ouverture. Játssza az aradi Filharmonikus-egyesület és a Városi színház egyesített zenekara.

A vezetőség tekintettel a Petőfi-esté iránt megnyilvánult nagy érdeklődésre, elhatározta, hogy a kellemetlen torlódások elkerülése végett, számozott jegyeket ad ki. Felkérjük ennél fogva azokat az igen tisztelt tagokat, akik számozott helyre előre igényt tartanak, hogy sziveskedjenek vasárnap délután 9—12-ig és délután 3—6-ig a Kulturpalota pénztáránál megjelenni, ahol tagjegyeik felmutatása ellenében díjtalanul meg fogják kapni a Petőfi-esté szóló külön, számozott jegyeiket. (Akiknek tagjegyet eddig nem kézbesítették ki, ugyanakkor ott kiválthatják.) Kérjük a választmányi tagokat, hogy fenntartott jegyeikért még a délutáni folyamán jelentkezni sziveskedjenek. Az előadás...

— A király Erdélyben. Bucuresti. A király vasárnap Szászrégenbe utazik, ahol egy nagybírszabásu udvari vadászlat lesz. (Rador.)

— A prefektus szemleltja. Georgescu János delegált prefektus holnap, vasárnap Chisineu (Kisjenőre) utazik, ahol a főszolgabíró látogatja meg. A vezérfelügyelőnek szándékában van az egész megyei adminisztrációt felülvizsgálni és körutjának Kisjenő az első állomása.

— Uj német kormány. Ebert német birodalmi elnök Wirth kancellárt új kormányalakítással bizta meg. Az új kormány kedden mutatkozik be a parlamentben.

— Menekülő török miniszterek. Bucuresti, Mehmed Ali basa török külügyminiszter és öccse, volt tengerügyi miniszter, a konstantinápolyi kormány tagjai, Constantába érkeztek. Kijelentésük szerint a konstantinápolyi mézárások és zavargások előtt menekültek. (Rador.)

— A német köztársaság ünnepe. Berlin. A német fővárosban tegnap folyt le a köztársaság kikiáltásának évfordulati ünnepsége. A felvonulások díszes és lelkesítő ünnepélyessége imponáns volt és minden a legnagyobb rendben, a legkisebb incidens nélkül folyt le. (Rador.)

— Ismét tilos a cigarettahüvely árusítása. A monopól vezérigazgató-sága ma értesítette az aradi monopól felügyelőket, hogy a cigarettahüvely forgalombahozatala a további intézkedésig megszüntetendő. Cigarettahüvelyt még csak addig szabad árusítani, amíg a kisárusok készlete elfogy, de a monopolfelügyelőség már nem adhat ki újabb ellátmányt.

— Jön a divatrevü!
— Elkészült utlevelek. Az aradi államrendőrség utlevélosztályán a következők vehetik át utleveleiket: Ajtai Béla, Georgiu Sándor, Pálmay Etelka, Gara Zsigmond, Abrámy Mária, Cséfy Veronka, Moravay Erzsébet, Takács István, Törökfaivi Már, Cseba Julianna, Szabó Ilonka, Szántó László, Stern Magda, Román Róbert, Fűzes Erzsébet, Káron Aladár, Káron Erzsébet és Anna, Kresz Károly, Pál Gyuláné, Valram István, Vásárhelyi János, Fischer Ferdinánd, Sobeth Ferdinánd, Benjámín Antal, Brandenburg Odón, Fridvalski Ferenc, Fehér Rudolf, Gáspár Ida, Reisz Sándor-né, Szép György és Ardelán Erzsébet.

— Eljegyzések. Jost József (Pésac) és Heim Anna (Arad) jegyesek. Szolner Péter eljegyezte Sztojanov Baby urhölgyet.

— Maixmális áru listát kapnak a pékek. Megírta az Aradi Közlöny, hogy a pékmesterek kiállított keresztekkel Georgescu János prefektust és kérték az intézkedését arra nevezve, hogy maximális áron kapjanak lisztet, mert ellenkező esetben nem tudják a kenyert maximális áron árusítani. A prefektus ma értesítette az aradi pékmestereket hogy intézkedésére a Neuman-gyárban megfelelő mennyiségű maximális áru liszt áll rendelkezésükre.

— Nem csappant az iskolai növendékek száma. Az aradi tanfelügyelőség a napokban fejezték be az elemi iskolákba beiratkozott növendékekről szóló statisztikát. Eszerint a növendékek tavalyi létszáma alig csappant meg valamivel, amiből kitűnik, hogy a szülők eleget tettek kötelezettségeiknek a beiratkozás alkalmával.

Izgalmas rabló-történet a bíróság előtt.

Egy különös öngyilkos-jelölt. — Romantika és valóság. — Aki meg akarja gyilkoltatni magát.

BERLIN. Mozivászokra illő, nagyon romantikus bűnügyet tárgyalt legutóbb a berlini törvényszék. A vádlott többszörösen büntetett munkás, akiről a szomszédok észrevették, hogy az utóbbi időben feltűnően kölkezik, holott mindig nagyon szűkös viszonyok között élt. Végre különböző gyanúk alapján letartóztatták. Megmotosáskor sok ezer márkás bankot és egy nagyon nagy értékű aranyórát találtak nála. Egészen természetesnek látszott, hogy csak rabolhatta és minden tagadása ellenére vád alá helyezték.

A munkás hónapokig volt vizsgálati fogságban és többször kijelentette, hogy majd csak a főtárgyaláson fog vallomást tenni. Ez a főtárgyalás el is érkezett és amiket mondott, olyan vadregényes volt, hogy nem csak a bíróság, a vádló és a védő, de még a hallgatóság sem akarta, vagy tudta elhinni.

Elmondta, hogy egyszer kísérelt a tempelhoft mezőre. Amint ott bolyongott, egyszerre megszólította valaki. Nagyon elegáns ruházatu férfi volt, aki különös kéressel fordult hozzá: Azt kívánta, hogy üsse agyon, ellenszolgáltatás képpen neki adja bankjegyekkel tele tömött pénztárcáját és arany óráját.

Ezzel a kezébe nyomott egy hegyes követ, amely alkalmasnak látszott arra, hogy egy embert agyon lehessen ütni vele. A munkás ijedten kérdezte, hogy meg van-e őrlve, miért akar ilyen módon meghalni, mire az idegen elmondta, hogy gyógyíthatatlan betegséget szerzett a háborúban, de családijára való tekintettel nem akar öngyilkosságot követni.

— Egészségügyi igazgatóság Aradon. Cluj (Kolozsvár.) Az erdélyi egészségügyi vezérigazgatóság egyik legfőbb nehézsége volt, hogy a cluj (kolozsvári) rászort egymagában nem győzte az ide tartozó 26 vármegye egészségügyi igazgatását. A belügyminiszter úgy segítette a helyzetet, hogy az egészségügyi vezetőséget decentralizálta, vagyis Erdélyt egészségügyi felügyelet tekintetében három kerületre fogja osztani, amely felosztásnál elsősorban a közlekedési viszonyokat vették figyelembe. Erdély felügyeletét eszerint Cluj, Arad és Brasov központokkal létesítendő egészségügyi igazgatóságok között fogják felosztani. (Rador.)

— Jön a divatrevü!
— Készülnek az új maximális árak. Ma egész nap folyamán beható tárgyalások folytak az arad megyei prefekturahivatalban Georgescu János vezérfelügyelő, delegált prefektus, Robu János dr. főpolgármester és Petrutiu Aron vármegyei főjegyző részvételével az aradvárosi és megyei ármaximálás ügyében. A maximálási rendelet rövidesen elkészül és a megyében két nappal előbb léptetik életbe, mint Aradon.

— Elhunyt szobrász-művész. Budapest. Ma 47 éves korában meghalt Beszedes László szobrász-művész, a Mücsarnok köré csoportosuló gárda egyik legtehetségesebb tagja. A magyar életből merített témájú szobrai köbe vésett népdalok voltak.

— Poloska sok van, Lovas lakástisztító csak egy van. Str. Oituz (Hész-u.) 30a

elkövetni. Azt akarja, hogy családja azt higgye, hogy baleset, vagy bűntény áldozata lett. A munkás eleinte rá akart állni az alkura, de utóbb meggondolta és saját állítása szerint nem volt bátorsága arra, hogy hidegvérűen öljön. Minthogy azonban a pénz és az aranyóra mégis csábította, kitépte ezeket az idegen kezéből és elfutott. Arról, hogy a különös emberrel mi történt, sejtlem sincsen.

A zsúfolt törvényszéki teremben természetesen senki sem hitte el a nagyon naivnak látszó mesét. A bíróság már vissza akart vonulni ítélethozatalra, amikor az egyik bíró, aki a bünyelő szolgáló pénztárcával játszott, egy gyűrött névjegy szélét pillantotta meg. A névjegy egy R. nevű előkelő gyárosé volt. Az elnök nyomban intézkedett, hogy akárhonnan kerítsék elő a gyáros és a tárgyalást addig felfüggesztette. Egy órával később a gyáros meg is jelent a bíróság előtt és óriási szenzációt keltett, hogy a gyáros mindenben megerősítette a rablógyilkossággal ártatlanul vádolt munkás előadását. Elmondta, hogy nem volt bátorsága az öngyilkossághoz, másrészt pedig nem akart szegényt hozni családjára, ezért ajánlotta a munkásnak, hogy honorarium ellenében üsse agyon a hegyes követ. A tárgyalás elnöke szigorúan megleckéztette a gyarost és megvilágította előtte, hogyha nem sikerül egy véletlen folytán előkeríteni, a bíróság justizmordot követelt volna el. Végül a bíróság az enyhítő körülmények figyelembe vételével három havi börtönrre ítélte a munkást.

— Uj hivatalos órák a törvényszéken. Az aradi törvényszék elnöksége ma elrendelte, hogy a mai naptól kezdve ismét délelőtt 8-tól délután 2-ig kell hivatalos órát tartani. A mai napig 7-től 1-ig voltak hivatalos órák.

— Kémgyanus határelvők. A kurticsi határrendőrség tegnap elfogta Demján Árpád petrozsényi és Boros János cluj (kolozsvári) születésű, állítólag romániai illetőségű, utlevél nélküli utasokat, akik Magyarországból jöttek át a határon. A határrendőrség kémgyanusaknak találta őket és mivel vallomásaik zavarosak, Marinescu Virgil határrendőrfelügyelő ma Bucuresstbe szállította őket.

— A második perzsaszönyeg, gobelin, stb. tanfolyamra, továbbá tekintettel az esti tanfolyam iránti érdeklődésre, jelentkezőket arra is felvesz a „Spárta” szövetség művészeti iskola, Bohus-palota.

— Per egy szalonnaüzletből. Czipfel Károly nagypéi lakos Botás Pétert és társait beperelte, hogy fizessék meg 9400 lei tartozásukat. A követelés egy szalonnaüzletből származott, amelyet Botásék Czipfel közbenjöttével bonyolítottak le. Az aradi törvényszék polgári tanácsa, bár Botás és társai nem jelentek meg, elmarasztalta őket a 9400 lei tartozás megfizetésében.

— Gloria-CFR.—ATE. bajnoki mérkőzés vasárnap délután fél négy órakor az óvár-terti pályán. Előzőleg Hercules—ATE. II. vándordíj-mérkőzés.

„BEATRIX”

LYA MARA e filmben feledhetetlen alakítást nyújt.

Vasárnap, hétfőn és kedden az APOLLÓ-ban.

kalommal ujjat nyújtson. „Beatrix” keddig szerepel az Uránia műsorán.

Irodalom, művészet

A Bajadér.

(Kálmán-premiér Budapesten.)

Budapest. Pénteken este mutatta be a Király-színház Kálmán Imrénak, a világhírű magyar komponistának *Bajadér* című operettjét, amely már több metropolisban hatalmas sikert aratott. A darab története egy párisi színésznő és indiai herceg körül játszódik le, akik romantikus kalandok után egymáséi lesznek. A Budapesti Hírlap kritikusa kiemeli, hogy Kálmán Imre stílusának érdekessége titka a világsikerének. A zene magyarossága adja meg melódiáinak forró szenvedélyességét és szilaj féktelenségét. A muzsika csupa slágerszám, keringők, indulók, táncok váltakoznak a partitúrában. Ezzel szemben a kritikások másik csoportjának a Szózat a kifejezője, amely szerint az operett teli van tűzdelve idegen tollakkal, valóságos Gesammt Kunstwerk és addig tart, mint egy Wagner-darab. Fedák Sáriról, a darab címszereplőjéről eltérők a vélemények. A Budapesti Hírlap és a vele egyírásu lapok ezt írják Fedákról: Színjátzó művészetének csodálatosan nagy és igaz skáláját mutatja. A szózat szerint Fedák jól konzervált művészetével játsza a főszerepet. Amikor a bajadér a sált a nyaka köré keríti, ugyanazzal a ruganyos mozdulattal teszi, mintha Kukorica János a kari kásával kanyarítana. Énekénél hatásosabbak gazdag toalettjei. A többi főszerepet Horthy Hanna, Lotabár, Sárossy, Ihász és Raskó játszották. A darabnak egyébként zajos és elhatározó sikere volt.

*Heti műsor. Hétfő: Elveszett paradicsom. Kedd: Tyukketrec. Szerda: Fifi. Csütörtök: Obsitos (Barics Gyula felléptével.) Péntek: Apám felesége. Szombat d. u. 3 óraker: Piros bugyelláris, este 7 és fél óraker: Tatárjárás, éjjel fél 11 óraker: Morfium. (Premier.) Vasárnap d. u. 3 óraker: Cigányprimás, este fél 8 óraker: Sárga csikó, éjjel fél 11 óraker: A golya.

* Piros bugyelláris, a magyar népszínművek gyöngye kerül vasárnap este a színházban előadásra, melynek érdekessége, hogy a közönség ismét a színpadon üdvözölheti régi kedvencét, Barics Gyulát.

* Vasárnap délután a felújított Orfeusz kerül színpadra. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

* Vig kabaré lesz vasárnap este 10 óraker a színházban, amikor is a társulat elsőrendű tagjai a kabaréirodalom legkiválóbb ujdonságait adják elő. A kabaré keretében közlikántra újra színpadra kerül a kitűnő francia bohózat: Miért jársz mezetenül.

* Az Elveszett paradicsom hétfőn kerül előadásra. — Kedden a prózai együttes megismétli a „Tyukketrec” című vígjátékot.

* Uj színház Budapesten. A magyar fővárosban új színházvállalat alakult, amely az Eskü-téri volt Medgyaszay-színház helyiségében december elsején kezd meg előadásait. Címe „Színház” és egy többtagú igazgató-bizottság vezeti. A „Színház” jellegzetesen irodalmi természetű lesz és színpadán csakis komoly irodalmi művek kerülnek bemutatásra. A társulatot már megszervezték és egy aradi művészt is leszerződtek, Zala Bélát, akit mint szavalóművészt előnyösen ismer az aradi közönség. Zala Béla a december elseji megnyitói előadáson már szerepelni fog az új budapesti színházban.

* Martini Hilda gyönyörű verses kötete megjelent. Felkérjük a közönséget, elsősorban a magyar intelligenciát, a magyar előkelőséget: engedjen valamit meglepő közönyéből s a címére küldött megrendelő lapokat sziveskedjék haladéktalanul postára adni. A hatalmas kötet ára 30 lei és kapható már minden könyvkereskedésben és hírlapirodákban is.

* N. Opre Geni egyetlen aria-és dalestélye f. hó 18-án, este 8 és fél óraker a Kulturpalotában lesz megtartva. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy értesülésünk szerint a hangverseny műsora Mahler, Gretchaninov és Strauss Richard egészen modern zeneköltők Aradon még nem hallott szerzeményeit fogja felölelni. A hangversenyen közreműködnek dr. Szelle Károly és Bing János urak. A még meglevő kevés számú jegy a Bloch cégnél kapható.

* Toader Julian helybeli rajztnár és festőművész kollektív képzéskialkítását a Kulturpalotában.azonként számos műértő közönség látogatta meg. Nyitva 10—1, d. u. 3—6 november hó 15-ig bezárolag.

* Filharmonikus hangverseny november 14-én. Műsor: Haydn G-dur, Hoffmann: Trithjoff symphonia, Smetana: Eladott menyasszony, nyitány. Jegyek Scherhagnál.

Közgazdaság.

Az aradi értékpapír-piac.

(Fellendült a magánforgalom.)

Aradon az értékpapír-üzlet már hosszabb idő óta nélkülözi a legcsekélyebb forgalmat. Az értékpapír-vásárlásokhoz sok pénz kell és a tőkéskek inkább áruba vagy valutába fektették pénzüket, mert az értékpapír csak nagyon csekély hasznot hajtott. Budapesten ugyszólván mindenki börtézék, aki csak teheti és az aradiak közül is igen sokan üzik a budapesti értékpapírokkal való tőzsdéjátékot. Ennek lehetőségét, a budapesti értéktőzsdé segítette elő és amióta az aradi értéktőzsdét megszüntették, a magánforgalomban egyre gyengült az aradi értékpapír-üzlet.

Csak azok adták el papírjaikat, a kiknek egyéb üzleti célokból pénzre volt szükségük, a részvénytulajdonosok lehetőleg megtartották papírjaikat, mert a csekély magánforgalom annyira lenyomta az árakat, hogy azok ma mélyen alatta állanak a valódi értéknek. Az Aradi Első Takarékpénztár nagyarányú tőkemelésé most erősebb élelkséget teremtett a meglehetősen ellanyhult értékpiacon és úgy az Aradi Első részvényeiben mint más értékekben fellendült a kereslet. Az Aradi Első Takarékpénztár egy régi részvényének opció jogaiért 30 leit fizetnek. Az Aradi Közlöny ezután minden héten közli majd az aradi értékpapírok magánforgalmi árait, mert az értékpiaclanyhaságának egyik legfőbb oka az volt, hogy a papírok tulajdonosai teljesen tájékozatlanok voltak az árak iránt és részvényeiket nem akarták az esetleges kínálat folytán kialakuló alkalmi áron áruba bocsátani. Az e heti árak, amelyek meglehetősen alányomottak, a következők: Victoria 200, Aradi Első 580, Aradmegyei 600, Arad Csánádi 275, Iparbank 235—50, Aradi Polgári 80, Általános 90—100, Köz ponti 75—90, Körösvölgyi 50—55, Közgazdasági 70, Ingatlanforgalmi 2000. E héten csak a bankértékekben volt némi üzlet, egyéb vállalatok papírjai nem szerepeltek a magánforgalomban.

A valutapiac.

Aradi valutaárak (november 11.)
Dollár 163, márka 0.03, szokol 5, dinár 2.30, francia frank 10.50, magyar korona 0.0675. Kifizetések: Budapest 15.75, Bécs 470, Berlin 0.02, Prága 5.08.

Bucuresti tőzsdézárlat (november 1.) Kifizetések: Páris 10.40, London 708, Newyork 159, Milano 6.75, Zürich 28.95, Prága 505, Bécs 2525, Berlin 190, Budapest 6. Valuták: márka 170—180, angol font 700—705, francia frank 10.15—10.20, svájci frank 29—29.50, lira 650—670, drachma 425—430, dollár 159—161, Napoleon 565—570, osztrák korona 24—25, magyar korona 6—6.50, szokol 5.10—5.15, lengyel márka 130—135.

Zürichi nyitás (november 11.)
Berlin 0.0675, Newyork 546.50, London 24.38, Páris 35—, Milano 23.95, Prága 17.40, Budapest 0.23, Zágráb 2.23, Varsó 0.0375, Bécs 0.0074, osztrák lebélyezett korona 0.0076.

Zürichi zárlat (november 11.)
Berlin 0.0675, Newyork 546.75, Amsterdam 214, London 24.39, Páris 35.15, Milano 24.15, Prága 17.50, Budapest 0.2275, Zágráb 2.25, Bucuresti 3.42, Varsó 0.0375, Bécs 0.0074, osztrák lebélyezett korona 0.0076.

Budapesti devizaközpont jegyzé-

sei (november 11.)
Napoleon 9050, dinár 37.60—39.20, Bucuresti 15.75—16.75, Amsterdam 975—987, London 11.100—11.400, Berlin 30—35, Milano 104—109, Páris 154—162, Prága 77.50—81.50, Zürich 452.50—467.50, Bécs 0.00325—340, Zágráb 9.40—9.80, Newyork 2490—2515, Szófia 17.50—18.50, Varsó 14.75—15.75.

Aradi ingatlan-forgalom.

Szimulov György és neje eladták a Str. Orovil 41. sz. házat 15000 leiert Pakurár Illés és nejének. — Wolmuth Jánosné eladta a Str. Trompetei 11. sz. házat 50000 leiert Primó Károly és nejének. — Helmer Fidélné eladta a Str. Mijloc 6. sz. házat 110000 leiert Rondolean Aurelnek. — Grünberger Janka eladta a Str. Tribunul Torches 9. és 10. sz. házakat 30000 leiert Kása János és nejének. — Kiskoru Tenczinger Károly, Mária, Róbert és László eladták a Str. Domna Purgly 182. sz. házat 40000 leiert Fischer József és Zászló Sándornak. — Kovács István és gyermekei eladták a Str. Zsidótemetői ingatlanukat 30000 leiert Dus Mihálynének. — Pocárk Jánosné eladta a Str. Tribunul Torches 38. és Str. Szeglet 12. sz. házakat 20000 leiert Tóth János és nejének. — Opitz Károly és neje eladták a Str. Domna Purgly 199. és 201. sz. házat 38000 leiert Lile János és nejének. — Rochal Anna eladta a Szurduk dűlőben fekvő 9 hold 760 □-öl szántót 75000 leiert Kollár Alexa és nejének. — Kiss András eladott a Barbus dűlőben fekvő 5 hold 608 □-öl szántót 30000 leiert Dávid István és nejének. — Fischer József és Zászló Sándor eladták a Str. Domna Purgly 182. sz. házat 40000 leiert Kardos Pál és nejének. — Voia Simonné és tulajdonostársai eladták a Str. Rahovei 97a. sz. házat 30000 leiert Dán Mihálynek.

— Az angol vas-és acélkereskedelem. Szana Zsigmond, timisoarai (temesvári) angol konzul a következő sorok közlésére kért fel bennünket: Az őszi kereslet újból megindult, de igen sok kereskedő tartózkodik a vásárlástól abban a föltevésben, hogy a legközelebbi jövőben az ő javukra fog az árakalulás bekövetkezni. Mivel azonban ma az angol kereskedelem szabad, a hengerelt acél gyártól most már tetszés szerinti árakat kérhetnek oly feltételek mellett, amilyenek 1907. óta az acélpiacon ismeretlenek. Ebből most már élénk konkurrencia fejlődött ki. Amerikában a helyzet még mindig súlyos. Sok kohó beszüntette a munkát, amit előreláthatólag tüzelőanyag hiányában kénytelenek lesznek mások is követni. Nyers vasban Anglia máris tekintélyes számú megbízást kapott az Egyesült-Államokból és egyéb tekintélyes üzletkötések is történtek. De az angol vas-és acélárak leszállása és a rendszeresebben lebonyolítható hajóforgalom következtében az európai kontinens kereskedővilágának figyelme is mindinkább az angol piacra irányul.

Valódi angol Silskin plüss, selyem bélések, fekete francia Velour chifton, Velour szövetek minden színben, férfielöltény és télikabátaszövetek, legszebb liberti bélések: gyönyörű mintás flanellek és parkettek, futószőnyegek, harisnyák, teztük, feltűnő olcsó árban

„RENAISSANCE”

DIVATÁRUHÁZBAN

Str. Bratiann 2. szerezhetőek be.

Minorita-palota

Woltzer-utca 2.

Győződjön meg árainkról vétélkötözötték nélkül 12579

Schicht

Okos háziasszony

csak tisztítóképeségére, kiadós voltára és tökéletes tisztaságára feltűnőmulhatatlan

SCHICHT-féle SZARVASSZAPPANT

használ, mert újként megóvja vele hosszú éveken át drága fehérneműjét, pénzt, fáradságot takarít meg, puha, fehér kezét is megtartja amellet és mindig újonnan örvendezhet, ha ragyogóan tiszta fehér ruhája illatát éri.

Csak a védjegyre ügyeljünk!

Ügynök Aradon: **BARTHMES VIKTOR**, Str. Alexandri 3.

Schicht

"Judex új megbízatása" az Urániában.

I. rész. A titoküzerek ma vasárnap utoljára.

II. rész. A Delejes álom bemutatója hétfőn.

Klapka cikke

a Petőfi-afférről.

Budapest. Ismeretes, hogy Petőfiinek katonai szolgálatából kifolyóan kellemetlen afférja volt Klapka tábornokkal, amit „Egy goromba tábornokhoz” című versében kifejezésre is juttatott. A vers előzményeiről Klapka tábornok a nyolcvanas években cikket írt, a melyet Hevesi József, az ismert író kéziratban őrzött meg és most a Petőfi-jubileum alkalmából a „Magyarország”-ban közzétett.

Klapka cikke részletesen és aktaszzerűen tárgyalja az összetűzés történetét. Bem tábornok annakidején följelentést tett a honvédelmi bizottságnál Vécsey tábornok ellen és a németnyelvű szöveg magyarrafordításával a költőt biztatta meg. Petőfi „újságírói indiszkréción”-ból a fordítás másodpéldányát eljuttatta a kolozsvári „Honvéd” című lapnak. Klapka, mint helyettes hadügyminiszter, emiatt magához idéztette Petőfit, aki öröngy ruhában jelent meg előtte, noha csak Bem nevezte ki azzá és a hivatalos lap még mit sem tudott előléptetéséről. Petőfi a leckeztetést nem volt hajlandó eltűrni és bejelentette, hogy lemond rangjáról; ezt egy hivatalos levélben meg is tette, azonkívül magánlevélben azt írta Klapkának, hogy békés időkben párbajra hívta volna, és lelőtte volna mint egy verebet.

Klapka nem csinált nagyobb kázust az esetből, de amikor Görgey főhadiszállásán ismét öröngy ruhában látta viszont Petőfit, aki pedig már kétszer lemondott tiszti rangjáról, további intézkedésig szobafogsággal sújtotta. Görgey kérésére ugyan hamarosan kibocsátotta a költőt és kezét szorított vele, azonban Petőfi nem bocsátotta meg az esetet és

bosszút állt azzal a körülménnyel, amely különben csak halála után került nyilvánosságra.

Pogány József —

Newyorkban lapszerkesztő (Átvette az „Uj Előre” című amerikai magyar kommunista napilap vezetését).

— Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől. —

Oroszországból érkezett kommunisták közlése szerint a magyarországi proletárdiktatura egyik legvisszatartóbb alakja, Pogány József megunta az oroszországi szovjet-életet és a tanácskormány pénzén Amerikába utazott. Ott Newyorkban átvette az „Uj Előre” című magyar kommunista napilap szerkesztését. Az „Uj Előre”-t az orosz szovjet kormány tartja fenn, hogy az amerikai magyarok között a kommunizmusnak propagandát csináljon. — Eddig azonban a kommunista propaganda a magyarok között kevés eredménnyel járt és ez indította arra az Oroszországban működő magyar kommunista csoportot, hogy Pogány Józsefet állítsa az amerikai magyar kommunista propaganda élére. Pogány József newyorki kiküldetéséhez egyébként az is hozzájárult, hogy Kun Bélával összekülönbözött, mivel mindketten arra törekedtek, hogy Lenin őket állítsa a közép-európai kommunista propaganda élére. — Végre azután úgy oldották meg a kérdést, hogy Pogány Amerikába ment. Ezt a megoldást úgy Kun Béla, mint Pogány szívesen fogadták, mivel Kun Béla így megszabadult legveszélyesebb versenytársától, Pogány viszont Amerikában élheti a bolszeviki Napoleonok életét. Az „Uj Előre” egyébként mióta Pogány irányítását átvette, a legszélsőségesebb hangon ír és

az Amerikában agitáló Hock Jánost is azzal vádolja, hogy — ellenforradalmár.

A szerkesztésért:

KÁROLY JÓZSEF felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget

Értesítés.

T. C.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy férjem elhalálása folytán üzletemet továbbra is változatlanul úgy mint eddig

Kohn Armin és Fivére cég alatt folytatni fogom.

Amidőn fenti körülményt szíves tudomására hozom, kérem, hogy azt a megtisztelő bizalmat, melyet férjem iránt tanusított, részemre is fenntartani sziveskedjen.

Főtörékvelem az leand, hogy (mb. vevőimet a legmesszebbmenő előzékenység s a legpontosabb kiszolgálás által magamnak továbbra is biztosíthassam.

5502 Szíves jóindulatu pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

özv. Kohn Arminné.

Értesítés!

Különléle

róka bő legjutányosabban kapható. Ugyanott valódi

hermelin és nemes nyest-bőr szivességéből eladó, megtekinthető

Z. JOANOVITS TERÉZ, szücs Str. Moesiani (Grozny-u.) 6. sz. 5464

Értesítés!

A n. é. közönség szíves tudomására adom, hogy a Str. Horia (Széchenyi-utca) 10. szám alatt lévő „Bőripari M. Szövetkezet” vezetésétől megváltam és

Str. Capitan Ignatie (Kapa-u.) 48. sz. a. cipész-üzletet

nyitottam, ahol a legkényesebb igényeknek megfelelő rendeléseket a legpontosabb kivitelben jutányos árért készíték. Hívásra házhoz megyek. További szíves pártfogást kérek

12469

HADHÁZY KÁROLY.

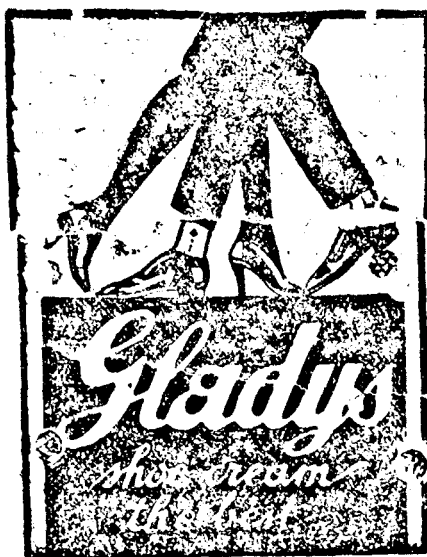
PARISI

legújabb modellek TOILETTEK PALETOK SZORMEKABATOK

HOLZER

DIV. TARUHAZABAN

Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 9. 11936

Az előkelő világ cipőkrémje

Női és leányka téli felöltő ujdonságok legjutányosabban beszerezhetőek

IULIU PLESZ GYULA

Központi ruhaházában ARAD, Strada Col. Pirlci 3. (Vörösmarty-u.) A színház épület hátsó bejáratával szemben. Allandó nagy választék Caracul Plüsch kabátokban. 959

PYRAM

a mai kor legtökéletesebb cipőkrémje!

Figyelje meg tisztító hatását!

Kérjen kifejezetten „PYRAM”-ot.

Divatlanelek, női-férfi szövetek, vászonneműek, harisnyák legnagyobb választékban legolcsóbban beszerezhetők:

Szegfűnél

Strada Motianu (Forrai-utca) 3.

Utleveleket 45 leért láttamozunk. Gyűjtőhelyek: Weinberger cipőüzlet, főtér és Weiss Dávid nagykereskedése Str. Máraşesti (Kossuth-utca.)

Ragyogó felhők lesznek a fejed, ha Földes-féle
MARGIT FOGPASZTAT
használ. Egy tubus ára 8 Lei. Kapható Dr. FÖLDES gyógyszerárban.

Esküvői, névnap
és egyéb
alkalmi ajándékok,
legnagyobb választékban kaphatók:
LOBONCZY óra- és ékszerüzletében
Arad, Piata Avram Iancu I., Szabadság-tér.
Órák és ékszerek javítása
felelősség mellett eszközöltek. Brilliansokart,
arany és ezüst tárgyakat legmagasabb árat fizet.

Minden nő
használjon
SERAIL CREMET
ha azt akarja, hogy szép és tünde arca
legyen. Kapható nappali és éjszakai hasz-
nálatra: 12171
a ROZSNYAI gyógytárban Arad.

FCG JEANETTA MOHR FCG
virág. fogtechnikus.
Arad, Luther-tér 1.
Nemzet 8-12, 2-7-ig.
Minden csütörtökön szeg-
nyeknek ingyen fogbuzás.

FELTER TERÉZ
kozmetikai intézete ARAD, 11971
Strada Motianu (Forrai-utca) 4.
Hajszálak végleges eltávolít-
tása, arcápolás.
Hölgyszobrászat, hajfestés, manikűr.

Virág Kálmán
építőmester
ARAD, Bul. Carol I. 59. sz.
tervezéseket, építkezéseket, átalakít-
ásokat és javításokat méltányos
árak mellett vállalja. 5425

Eladó egy kis Wertheim-
szekrény, egy írő-
asztal, egy 7 méteres nyitott
üzleti állvány, egy biokli, két
szekrény, asztalok, székek.
Erdeklődhetni: Steiner, Strada Sla-
vogel (Choria Ára-utca) I. 5439

KASSAI NAPLÓ
POLITIKAI NAPILAP
Főszerkesztő: Fel. szerkesztő:
Dr. SZEPESI MIKSA DZURANYI LÁSZLO
Megjelenik minden nap a kora reggeli órákban.
Szlovénkövető vezető napilapja. — Hé-
tköznap 8, vasárnap 12, nagyobb ünne-
peken 32-40 oldalas terjedelemben,
naponként 18,000 példányban jelenik
meg. Hirdetési díjak éreményesek.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Feja
Dávid-utca 7. sz. — Telefon 77. és 74.
Fiókiadóhivatal: Malom-utca 22. szám.

Hölgyeknek mindennapi használatra.
Úraknak bortivalkozás utánra
ajánljuk a
HELACITOT
Izzadó fényes és zsiros arc, egyszeri le-
mosással a csodás szép lesz, mintha va-
lami lehetetlen finomságu harmattal volna
bevonva. (Miteszerek) atkák pár nap
alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb
arcsempítő. — Készíti
Dr. Földes és Hehs Margiterna gyára
Budapest, I. Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Micalaca. 12091

„PERFECT”
gummbélyegző gyár, vésnök műin-
tézet, domborműnyomda Arad, Strada
Eminecu (Deák Ferenc-utca) 8. sz. 12311

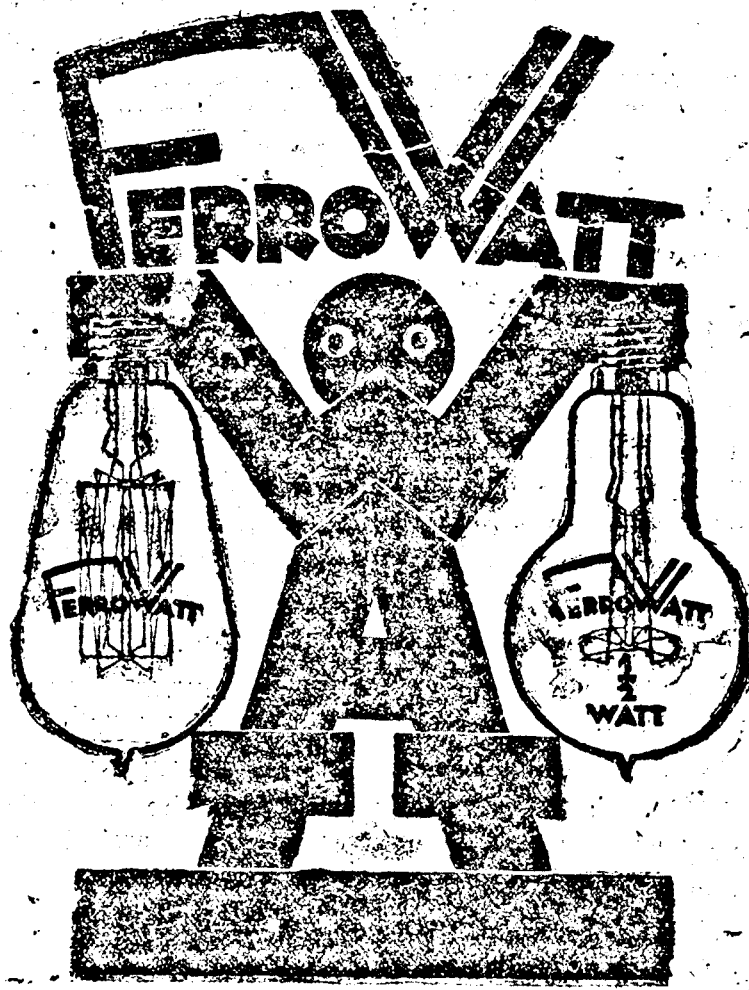
ARAD legnagyobb
KEFE- és KOSAR-ARUHAZA
Órlási áruüzlet.
Legjutányosabb árak.
Nádszékfonás.
Krebs si Moskovitz volt VAKOK
boltja. Arad, 12341
Str. Gen. Grigorescu (Tabajdy-utca) Neman-ház

SZOLLO-OLTVANYOKAT
Amerikai alanyvesszőket
elsőrendű minőségben, a faj azonos-
és tisztaságáért jótállva, ajánl
GASPARI Fr., Medgyes.
Árjegyzék kívánatra. 4840

KERESEK
azonnali belépésre ma-
gasdíjban a z a k é r t ő 5456

tömölnárt
11 járata malmomba. Ajánlkozók utkölt-
ségét megteritem. Csak pontos és rend-
szerető emberek jelentkezzenek. Cim:
Páncota, Veronka-malom

Vaskereskedők
Fűszerkereskedők
!!
Nálunk szerezhetik be legolcsóbb Ára-
Trágyavillák és szénavillák
Fuvarengelyek
Sodronyszeggek minden méretben
Fekő sarkok
Reszezők és csavarok
Méterpálcák, hitelesítő
Gépolajok, csontolaj
Gummi tömlők és lemezek
Klingerit és asbest
Műszaki cikkek
Timsó, kristályos 5108
Borax és salmiák
Gyanta, Minium valódi
Carbid, Lenolajkenes (Firniz)
Kénlapok
E. Sz. G. E. Géposztálya
műszaki nagykereskedés
Sibiu (Nagyszében) Só-utca 22.

a kvalitás-lámpa.
Aki takarékoskodni akar, az csak az
ilyen félwattos lámpát használja.

Aradi Eitelbank és Takarékpénztár RT.
Arad, Strada Alexandri (Salacz-utca) 6. 5028
Elfogad betéteket magas kamatozással.
Arany és ékszeri tárgyakra zálogkölcst nyújt.

FÉRFI- FIU- ÉS GYERMEKRUHA TELEP.
Iskolaruhák, fiu téllkabátok, férfi-öltönyök, raglánok, téllkabátok, szőr-
més bekecskek, bőrkabátok, esőköpenyek nagy választékban. 2445
Bel- és külföldi gyapjuszövetek. Külön mérték utáni osztály.
SZÁNTÓ ÉS KOMLÓS. Piata Avram Iancu (Sza-
badság-tér, Színház-épület.

GAZDASÁGI GÉPEK,
szőlészeti és ipari gépek, szűrők, szivattyúk, kancukosok és anya-
gok állandó raktára. **Komplett pince-
berendezések.** 4928
DUMITRIUN. ANASTASIU
Arad, Bulevard Regela Ferdinand Ia.

Fettik József
kártyos és diszítő
Bulv. Maria Reg. 20.
Fischer Elz. palota.

Vállalja új munkák elké-
szítését, régiak feldolgo-
zását, javításokat.

Szolid jó munkája ismert. 4928

Lakás diszítés.
Függönyök készítése
elsőrendű ízléssel.

Tritthaler Ferenc építészeti irodája Str. Cos-
buc (Wesselényi-utca) 47.

Vállalja minden szakba vágó
munkák készítését a legegysze-
rűbbtől a legmodernebb kivitelig.
Tervek és költségvetések
kivánatra elkészülnek.

Perzsia vagy Szilszkin bundát 12,000 Leitől 14,000 Leig Beregszászy szücs cég. rendelésre készít 5482

Győződjön meg mindenki, hogy legjobban és legolcsóbban csak az ADRIA kötött, szövött, harisnya és textiláru üzletében vásárolhat. Str. I. Bratianu (Weitzer János-utca) 2. szám. (Minorita-palota.) 5456

„DELTA“
szállítási és beraktározási vállalat.
Vállal mindennemű kereskedelmi áruk valamint butorok, felelőség melletti szállítását. Gyors és pontos lebonyolítás.

Iroda: **C. F. R.**
állomással szemben volt Autobus állomás.

TALPAK,
BOROK, SZANDALOK nagyban elárultása. Viszonteladóknek óriási árkedvezmény. TAFROF SEBESTYEN-nél, vladukttal szemben

Ertesítés.
Van szerencsém a nb. közönséget értesíteni, hogy üzletemet kibővíttem és újabb bevezettem prima lupényi fűtőkőszet és koksztot,
továbbá kapható nálam mint eddig aprított tűzifa, száraz pormentes faszén, valamint hírneves alvácái mész, elsőrendű portland cement, stukkatur- és alabastrom-gyepsz, kátrány fedőlemez, stuka-turnád, legkisebb polgári haszon mellett pontos és kulfans kiszolgálással. Az árut kívánatra házhoz szállítom. 12580

SAMUIL RUDAS
Piața Catedraliei (Tőkölly-tér) 1.

Gyűjtővaggont
felelőség mellett biztosítással indit a napokban, a következő vonalakon:
Arad - Budapest
Arad - Wien
Arad - Prag
Arad - Pozsony (Bratislava)
Arad - Triest.
Atvesz mindennemű áruk és ingóságok szállítását és továbbítását

Mau itiu **Rubinstein** Mór
nemzetközi szállítási irodája
ARAD, 12711
Minorita-palota.

Csunya nők szépek, szép nők szebbek
lesznek a **H A J Ó S-féle**
DORÉ-CRÉME
használata után. 10175
festő „Melogen“
legjobb gyártmányu fekete és barna színű. Ár 35 K. Festő szerek kaphatók
Hajós gyógytárban
Aradon, Bulev. Regina Maria 22.

Str. Eminescu Nr. 20a) **ház eladó**
Deák Ferenc-u. 20a) sz. 70.000 lei készpénzzel átvehető.
Str. Secerei (Sarlót Domokos-u.) 32. sz. a sarok üzletház eladó. — **Haász-iroda.**
Str. Romanului (Zrinyi-u.) 6. sz. 12772

Malomvevők figyelmébe!
Eladó műmalom legjobb buzatermő vidéken vasuti állomás mellett, konkurencia nélküli, kedvező fizetési feltételekkel.
Haász iroda. Str. Romanului (Zrinyi-utca) 6. sz. 11772

Elárusító
műszerész és ügynökök
felvételnek
Bourne & Co. cég „Singer“ varrógép raktárában. 12468

A brassói
Czell Károly likörgyára
az ország legkiválóbbja és jó hírnevét gyártmányai legkitünőbb minőségének köszönheti.
Ezért figyeljen likörkülönlegességek, rum, cognac stb. bevásárlásakor a „Ch. Czell Braşov“ névre.
Arad és Timisoara vezérképviselője:
BARTHMES VIKTOR
ARAD, Strada Alexandri 3.
Telefon 208. 12580 Telefon 208.

BURGONYA
nagyban és kicsinyben kapható
Lutiwák József
cégneél, Călea Banatului. 5487

Olcsón eladó:
MAGÁNHÁZ, 4 szoba, kert, elfoglalható 130.000 Leiért, 7 szobás magánház kerttel, gazdasági udvarral, 7 szobás magánház istállósával, bérházak 2-3-4 szobás lakással, emeletes bérház piacon 4 szobás lakással, fűszerüzletek italméréssel, belvárosi telek 18.000 Leiért stb.
INGÓK (zongora, szőnyeg, szőrmék), bizományba vétele és eladásának közvetítése. Előzetes költség nincs!
SZIRMAI adásvételi és hirdető-iroda
Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14. 11817

CSÁKY
ÓRAS-ÉKSZERÉSZ
ÉS VÉSNÖK
ARAD.
STR. HORIA (SZÜCHENYI-UTCA) 1. SZ.
ÓRAK ÉS ÉKSZERÉK
ELSORANGU
ÓRAS ÉS VÉSNÖK
MUTEREM.
ARANYAT, EZUSTOT
LEGMAGASABB ÁRON
0000 VESZ! 0000

Ha nyugodtan akar aludni és vagyonát vagy üzletét biztosítani, 12727
forduljon „**ARGUS**“ őrző vállalathoz, aki mindenre vigyáz és őriz.
„**ARGUS**“ megőrzi mindenki vagyonát És megfogja a betörő gallyját. Mert betörésnek ellenszere Nincsen más, csak „**ARGUS**“, Szere.
Mindennemű alkalmi és állandó őrzést előnyös díjazásért elvállal
Szere M. „ARGUS“-iroda
Str. Eminescu Nr. 1. (Deák Ferenc-utca).

Frați DEUTSCH Testvérek
nemzetközi szállítók
Arad, Strada G. Lazar (Simonyi-utca) 13. sz.
Wien-ből és Budapestről hetenkint többször inditunk gyűjtővagonokat **Aradra és Erdély más állomásaira.** — Rövid időközönként inditunk gyűjtővagonokat **Aradról Budapestre,** továbbítással saját telepeink által, a külföld bármely állomására.
Előnyös díjtételek, legrövidebb szállítási határidő, pontos kiszolgálás.
Sürgőnycim: Deutschped.
Saját telepek: Cluj, Wien, Budapest, Orade-Mare, Brasov, Orsova, Szolnok.

Vendéglő házzal 5484
főszolgabírósi székely és forgalmas helyen vendégszobákkal, nagy udvarral, nagy kerttel, más vállalat miatt **eladó.**
Hoffer és Schranz huzatos garnitúra fiatal, teljes felszereléssel.
Umrath eredeti macánjáró, 10 légkörös garnitúra, teljes felszereléssel **eladó.** — Bővebb felvilágosítással szolgál:
Kellner Lajos és Fia gazdasági gép- és ingatlanforgalmi iroda, Str. Colonel Paulian (Fábian László-u.) 1.

„Intercontinentale“
szállítványozási és közlekedési r.-t.
Ezelőtt:
HOFFMANN & V.
ARADON: Bulevardul Regele Ferdinand No. 21. (József főherceg-ut.).
Telefon szám: 854.

Nemzetközi szállítási vállalat.
Gyűjtő-forgalom: Magyarország, Auszria, Csehszlovákia, Németország-gal és viszont.
Saját fuvarlevél - felülvizsgáló iroda.
Szakszerű vámkezelés.
Minden nagyobb bel- és külföldi városban és fontosabb gőcpontoknál saját fiókok, melyek által a szállítások pontos és gyors lebonyolítását biztosítjuk.
Szállítást és elvámolást illető ügyekről szakszerű felvilágosítással díjtalanul szolgálunk. 12467

Löwenstein Karolyné
női szabósága, női és gyermek ruhavarást a legújabb divat szerint elkészit. 5492
Str. Mărăseşti (Kossuth-utca) 4. sz.

Megvételeire ajánlok!
Bér- és magánházakat, gazdálkodásra alkalmas házakat, házakat üzletekkel, mind 2-6 szobás lakásokkal, gőzmalmokat, szőlőket, vendéglőket, kávéházakat.
Díjtalan felvilágosítást nyujt
Haász iroda
Strada Romanului (Zrinyi-u.) 6. sz. 11772

Legolcsóbb, legszebb es legtartósabb cipők a „**Transylvánia**“ cipőgyár Piata Avram Ianou 14. szám alatti lerakatában kaphatók. —: Diákok kedvezményben részesülnek. 12281
Mérték szerinti megrendelések a gyárban eszközölendők.

Taurin tömítő lapok, **hortómlék,** **fejtőtömök** és más **műszaki gummi áruk** kaphatók az Automobil- és Gépkereskedelmi Vállalatnál, Arad, Strada Alexandri (Salacz-utca) 6. szám. 12580

